

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Az állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz invázióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó ideiglenes válságkeret

(2022/C 426/01)

1. OROSZORSZÁG UKRAJNA ELLENI AGRESSZIÓJA, ANNAK AZ UNIÓS GAZDASÁGRA GYAKOROLT HATÁSA ÉS IDEIGLENES ÁLLAMI TÁMOGATÁSI INTÉZKEDÉSEK SZÜKSÉGESSÉGE

- (1) 2022. február 22-én Oroszország jogellenesen független entitásként ismerte el Ukrajna donyecki és luhanszki régióinak nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területeit. 2022. február 24-én Oroszország provokáció nélküli és indokolatlan katonai agressziót indított Ukrajna ellen. Az Európai Unió (EU) és a nemzetközi partnerek korlátozó intézkedésekkel (szankciókkal) azonnal reagáltak Ukrajna területi integritásának, szuverenitásának és függetlenségének súlyos megsértésére. Az Unió szankciókat vezetett be Belarusszal szemben is, mivel az elősegítette az orosz katonai agressziót. Az elkövetkező hetekben újabb intézkedések elfogadására került sor, és a helyzet alakulásától függően továbbiakra is sor kerülhet. Oroszország úgy döntött, hogy bizonyos korlátozó gazdasági ellenintézkedéseket ⁽¹⁾ hoz.
- (2) Az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió, a kiszabott szankciók és a például Oroszország által hozott ellenintézkedések hátrányos gazdasági következményekkel járnak a belső piac egészére nézve. Az uniós vállalkozások több módon is érintettek lehetnek, közvetlenül és közvetve egyaránt. Ez megvalósulhat például a csökkenő kereslet, a fennálló szerződések és projektek megszakadása és az abból következő bevételkiesés, különösen a nyersanyagok és az előtermékek esetében az ellátási láncok zavarai vagy más, már nem elérhető vagy gazdaságilag nem megfizethető inputanyagok formájában.
- (3) Az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió zavart okozott az Ukrajnából származó egyes termékek, különösen a gabonafélék és a növényi olajok uniós importjára, valamint az Ukrajnába irányuló uniós exportra irányuló ellátási láncokban is. Az uniós energiapiacra erőteljesen kihatott a villamos energia és a földgáz árának megemelkedése. Az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió lehetősége már az annak bekövetkezését megelőző hetekben is kihatott az energiapiacra. A magas energiaárak számos – köztük a Covid19-világjárvány által különösen sújtott – gazdasági ágazatot is érintenek, például a közlekedési és az idegenforgalmi ágazatot. A hatás a pénzügyi piacokon is érezhető, különös tekintettel a likviditási helyzettel és az árukereskedelem piaci volatilitásával kapcsolatos aggodalmakra. Az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió következtében továbbá az ukrán állampolgárok nagy számban kényszerülnek lakóhelyük elhagyására és keresnek menedéket vagy az országon belül vagy a szomszédos országokban, és eddig nem látott mértékben érkeznek menekültek az EU-ba, ami jelentős humanitárius és gazdasági következményekkel jár.

⁽¹⁾ Például 2022. március 6-án az Oroszországi Föderáció kormánya elfogadta a 299. sz. rendeletet, amely módosítja a találmánynak és a használati mintának – a szabadalmas beleegyezése nélküli – felhasználására vonatkozó döntés esetén a szabadalmasnak járó kompenzáció összegének meghatározására szolgáló módszerre és annak kifizetési eljárására vonatkozó (2) bekezdését. Az említett módosítás értelmében nem jár kompenzáció a „barátságatlan cselekményeket” elkövető külföldi államokbeli „szabadalmasok” találmányának, használati mintájának vagy formatervezési mintájának felhasználásáért.

- (4) Az Ukrajna elleni orosz agresszió által kiváltott geopolitikai válság különösen súlyos hatást gyakorol a mezőgazdasági, az élelmiszer-feldolgozó, a halászati és az akvakultúra-ágazatra is. A magas energiaárak következtében megemelkednek a műtrágyaárak. Az Oroszországból és Belarusból származó műtrágya behozatalát érintő korlátozások szintén kihatnak a műtrágyaellátásra. A válság valószínűleg súlyos következményekkel fog járni az Ukrajnából és Oroszországból származó gabona (elsősorban kukorica és búza) és az olajos magvak (napraforgó, repce) vagy keményítőszármazékok behozatalára, és az állati takarmányok árának jelentős megnövekedését fogja eredményezni. Az energia, a műtrágya, a gabona és a növényi olajok említett költségnövekedésének együttes hatása leginkább az állattenyésztést sújtja ⁽²⁾. Ukrajna a növényi olajok (különösen a napraforgóolaj) fontos termelője és exportőre is, ezért e termékek árának emelkedése hatással van az élelmiszer-feldolgozó ágazat szereplőire, akiknek így alternatív megoldásokat kell keresniük.
- (5) További aggodalomra ad okot, hogy az uniós termékek a háború vagy a szankciók miatt nem tudnak eljutni Ukrajnába, és valószínűleg Oroszországba és Belaruszba sem. Ez leginkább a bor és szeszesitalok, a feldolgozott élelmiszerek (a feldolgozott zöldségeket és gyümölcsöket is beleértve), a csokoládé, az édességek és az anyatej-helyettesítő tápszerek ágazatát, továbbá Oroszország esetében az állateledelek, Belarusz esetében a zöldség és gyümölcs, Ukrajna esetében pedig a legtöbb mezőgazdasági termék ágazatát érinti.
- (6) A helyzetet tovább súlyosbítja az előállítási költségek meredek megemelkedése, ami részben a nitrogénműtrágya árának a drasztikusan megemelkedett földgázárak miatti növekedésével, de a mezőgazdasági termelőfolyamatok közvetlen energiafelhasználásával is magyarázható. Mivel Oroszország és Belarusz mindhárom alapvető műtrágya (nitrogén, foszfor és kálium) fontos előállítója és exportálója, a szankciók hatására a műtrágya ára még jobban meg fog növekedni.
- (7) Mindezek alapján a Bizottság úgy határozott, hogy elfogadja ezt a közleményt az azon állami támogatási intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetőségének értékelésére szolgáló kritériumok meghatározása céljából, amelyeket a tagállamok Oroszország Ukrajna elleni agresszióját, valamint az ezzel összefüggésben az EU és a nemzetközi partnerek által elfogadott szankciókat, továbbá a például Oroszország által hozott ellenintézkedéseket ⁽³⁾ követő gazdasági hatások orvoslása érdekében hozhatnak. A tagállamok és az uniós intézmények összehangolt gazdasági válaszlépése elengedhetetlen az EU-t érintő közvetlen társadalmi és gazdasági negatív hatások enyhítéséhez, a gazdasági tevékenység fenntartásához és a munkahelyek megőrzéséhez, valamint az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió által teremtett új gazdasági helyzet miatt szükséges strukturális kiigazítások megkönnyítéséhez.

1.1. Az Európai Unió és a nemzetközi partnerek által bevezetett szankciók

- (8) Az Oroszország által Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan katonai agressziót követően az Európai Unió Tanácsa több, korlátozó intézkedéseket tartalmazó csomagról állapodott meg.

⁽²⁾ Ukrajna az EU negyedik legnagyobb külső élelmiszer-beszállítója, valamint a gabonafélék (a kukorica uniós behozatala esetében 52 %, a közönséges búza esetében 19 %), a növényi olajok (23 %) és olajos magvak (22 %, különösen pedig a repce esetében: 72 %) tekintetében fő beszállítója. Az élelmiszerek már így is magas világpiacon árára a helyzet függvényében tovább emelkedhet.

⁽³⁾ A WIPO Global Brand Database, a WIPO Global Designs Database és a PatentSight adatbázis szerint például 2022 márciusában Oroszországban mintegy 150 000 védjegy, 2 000 ipari minta és 44 000 szabadalom tulajdonosa volt uniós cég. Az uniós cégek Oroszországban oltalom alatt álló védjegyei főként a következő ágazatokat érintik: gyógyszeripar, kozmetikai termékek, gépjárműipar, vegyipar és fogyasztási cikkek, divat- és luxuscikkek. Tekintettel a szabadalom jogosultjának fizetendő kompenzációra vonatkozó módszernek az orosz kormány által elfogadott, 2022. március 6-i 299. sz. rendelettel (lásd az 1. l. lábjegyzetet) való módosításában alkalmazott homályos terminológiára, valamint az uniós vállalkozások és immateriális javaik oroszországi gazdasági kitettségére, egy ilyen ellenintézkedés potenciálisan széles körű és káros hatást gyakorolhat az uniós vállalkozásokra.

- (9) A Tanács 2022. február 23-án megállapodásra jutott egy csomagról, amely a következőket tartalmazza: i. célzott szankciók az orosz Állami Duma 351 tagjával és további 27 magánszeméllyel szemben, ii. az Ukrajna donyecki és luhanszki régióinak nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területeivel való gazdasági kapcsolatokat érintő korlátozások, valamint iii. korlátozások Oroszországnak az EU tőke- és pénzügyi piacaihoz és a kapcsolódó szolgáltatásokhoz való hozzáférése vonatkozóan ⁽⁴⁾.
- (10) A Tanács 2022. február 25-én további szankciókról állapodott meg Oroszországgal szemben, amelyek a következőkre irányultak: i. a pénzügyi ágazat, ii. az energia-, az űr- és a közlekedési ágazat (légi közlekedés), iii. a kettős felhasználású termékek, iv. az exportellenőrzés és az exportfinanszírozás, v. a vízumpolitika és vi. orosz és más (többek között belarusz) magánszeméllyel szembeni további szankciók ⁽⁵⁾.
- (11) 2022. február 28-án a Tanács úgy határozott, hogy lezárja az európai légteret az orosz repülőgépek előtt, és megelőző intézkedéseket fogadott el annak biztosítása érdekében, hogy az Orosz Központi Bank ne használhassa fel nemzetközi tartalékait olyan módon, amely aláássa a meghozott intézkedések hatását ⁽⁶⁾. A Tanács ezenkívül további szankciókat fogadott el orosz magánszeméllyel szemben ⁽⁷⁾.

⁽⁴⁾ A Tanács (EU) 2022/259 rendelete (2022. február 23.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 42 I., 2022.2.23., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/260 és (EU) 2022/261 végrehajtási rendelete (2022. február 23.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet végrehajtásáról (HL L 42 I., 2022.2.23., 3. o.; HL L 42 I., 2022.2.23., 15. o.); a Tanács (EU) 2022/262 rendelete (2022. február 23.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 42 I., 2022.2.23., 74. o.); a Tanács (EU) 2022/263 rendelete (2022. február 23.) az Ukrajna donyecki és luhanszki régiói nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területeinek elismerése és az orosz fegyveres erőknek az említett térségbe vezénylése miatti korlátozó intézkedésekről (HL L 42 I., 2022.2.23., 77. o.); a Tanács (KKBP) 2022/264 határozata (2022. február 23.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 42 I., 2022.2.23., 95. o.); a Tanács (KKBP) 2022/265 és (KKBP) 2022/267 határozata (2022. február 23.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 42 I., 2022.2.23., 98. o.; HL L 42 I., 2022.2.23., 114. o.); valamint a Tanács (KKBP) 2022/266 határozata (2022. február 23.) Ukrajna Donyeck és Luhanszk régiójának nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területei elismerése, valamint az orosz fegyveres erők említett területekre történő vezénylésének elrendelése miatti korlátozó intézkedésekről (HL L 42 I., 2022.2.23., 109. o.).

⁽⁵⁾ A Tanács (KKBP) 2022/327 határozata (2022. február 25.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 48., 2022.2.25., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/328 rendelete (2022. február 25.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 49., 2022.2.25., 1. o.); a Tanács (KKBP) 2022/329 határozata (2022. február 25.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 50., 2022.2.25., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/330 rendelete (2022. február 25.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 51., 2022.2.25., 1. o.); a Tanács (KKBP) 2022/331 határozata (2022. február 25.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 52., 2022.2.25., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/332 végrehajtási rendelete (2022. február 25.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 53., 2022.2.25., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/333 határozata (2022. február 25.) az Európai Közösség és az Orosz Föderáció közötti, az Orosz Föderáció és az Európai Unió állampolgárai számára a rövid idejű tartózkodásra jogosító vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás alkalmazásának részleges felfüggesztéséről (HL L 54., 2022.2.25., 1. o.).

⁽⁶⁾ A Tanács (EU) 2022/334 rendelete (2022. február 28.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU tanácsi rendelet módosításáról (HL L 57., 2022.2.28., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/335 határozata (2022. február 28.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 57., 2022.2.28., 4. o.).

⁽⁷⁾ A Tanács (EU) 2022/336 végrehajtási rendelete (2022. február 28.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet végrehajtásáról (HL L 58., 2022.2.28., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/337 határozata (2022. február 28.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 59., 2022.2.28., 1. o.).

- (12) A Tanács 2022. március 1-jén további intézkedéseket fogadott el: i. egyes orosz bankok kizárása a SWIFT üzenetküldő rendszerből ⁽⁸⁾, ii. az orosz állami tulajdonban lévő Russia Today médiavállalat és Szputnyik hírügynökség által terjesztett dezinformáció elleni intézkedések ⁽⁹⁾.
- (13) A Tanács 2022. március 2-án úgy határozott, hogy további szankciókat vezet be Belarusszal szemben annak a katonai agresszió elősegítésében betöltött szerepe miatt, a dohánytermékek, ásványi termékek, kálium-klorid (hamuzsír) termékek, faipari termékek, cementtermékek, vas- és acéltermékek, valamint gumitermékek előállításához vagy gyártásához használt áruk kereskedelmére vonatkozóan. A Tanács megtiltotta továbbá a kettős felhasználású termékek és technológiák Belaruszba vagy Belaruszban történő felhasználásra történő kivitelét, az olyan áruk és technológiák kivitelét, amelyek hozzájárulhatnak Belarusz katonai, technológiai, védelmi és biztonsági ágazatának fejlesztéséhez, valamint gépek kivitelét, továbbá a kapcsolódó szolgáltatások nyújtására vonatkozó korlátozásokat vezetett be ⁽¹⁰⁾. A Tanács továbbá egyedi intézkedéseket fogadott el 22 belarusz magánszeméllyel szemben ⁽¹¹⁾.
- (14) A Tanács 2022. március 9-én további intézkedéseket fogadott el a belarusz pénzügyi szektorra vonatkozóan: három belarusz bank kizárását a SWIFT-rendszerből, a Belarusz Központi Bankkal való tranzakciók megtiltását, a Belarusból az EU-ba irányuló pénzáramlás korlátozását, valamint Belarusz euróbankjegyekkel való ellátásának tilalmát ⁽¹²⁾. A Tanács további korlátozó intézkedéseket vezetett be a tengerhajózási termékek és rádiókommunikációs technológiák oroszországi exportjára vonatkozóan is. A Tanács ezenkívül korlátozó intézkedéseket vezetett be további 160 magánszeméllyel szemben ⁽¹³⁾. 2022. március 15-én ⁽¹⁴⁾ a Tanács további ágazati és egyedi intézkedéseket fogadott el Oroszországgal szemben. A Tanács mindenekelőtt a következőkről határozott: i. egyes állami tulajdonú vállalatokkal bonyolított mindennemű ügylet megtiltása, ii. a hitelminősítési szolgáltatások nyújtásának, valamint a hitelminősítési tevékenységekkel kapcsolatos előfizetési szolgáltatásokhoz való hozzáférésnek a megtiltása minden orosz személy vagy szervezet tekintetében, iii. az Oroszország védelmi és ipari bázisával kapcsolatban álló azon személyek jegyzékének kibővítése, akikkel szemben szigorúbb exportkorlátozások alkalmazandók az olyan kettős felhasználású termékek és technológiák tekintetében, amelyek hozzájárulhatnak az orosz védelmi és biztonsági ágazat technológiai fejlesztéséhez, iv. az orosz energiaágazatba való új beruházások

⁽⁸⁾ A Tanács (EU) 2022/345 rendelete (2022. március 1.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU tanácsi rendelet módosításáról (HL L 63., 2022.3.2., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/346 határozata (2022. március 1.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 63., 2022.3.2., 5. o.).

⁽⁹⁾ A Tanács (EU) 2022/350 rendelete (2022. március 1.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU tanácsi rendelet módosításáról (HL L 65., 2022.3.2., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/351 határozata (2022. március 1.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 65., 2022.3.2., 5. o.).

⁽¹⁰⁾ A Tanács (EU) 2022/355 rendelete (2022. március 2.) a belarusz helyzetre tekintettel korlátozó intézkedések meghozataláról szóló 765/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 67., 2022.3.2., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/356 határozata (2022. március 2.) a fehéroroszországi helyzetre tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2012/642/KKBP határozat módosításáról (HL L 67., 2022.3.2., 103. o.).

⁽¹¹⁾ A Tanács (EU) 2022/345 rendelete (2022. március 1.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 63., 2022.3.2., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/354 határozata (2022. március 2.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 63., 2022.3.2., 5. o.).

⁽¹²⁾ A Tanács (EU) 2022/398 rendelete (2022. március 9.) a belarusz helyzetre és Belaruszban az Ukrajna elleni orosz agresszióban való részvételére tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló 765/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 82., 2022.3.9., 1. o.).

⁽¹³⁾ A Tanács (EU) 2022/394 rendelete (2022. március 9.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 81., 2022.3.9., 1. o.).

⁽¹⁴⁾ A Tanács (EU) 2022/427 végrehajtási rendelete (2022. március 15.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet végrehajtásáról (HL L 87 I., 2022.3.15., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/428 rendelete (2022. március 15.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 87 I., 2022.3.15., 13. o.).

megtiltása, valamint átfogó exportkorlátozás bevezetése az energiaiparhoz kapcsolódó berendezések, technológia és szolgáltatások tekintetében, valamint v. további kereskedelmi korlátozások bevezetése a vasra és az acélra, valamint egyes luxuscikkre vonatkozóan⁽¹⁵⁾. Emellett a Tanács úgy határozott, hogy szankciókkal sújtja a legjelentősebb orosz oligarchákat, lobbistákat és propagandistákat, valamint a légi közlekedési és a katonai ágazatban, a kettős felhasználású termékek területén, illetve a hajógyártási és gépgyártási ágazatban működő kulcsfontosságú vállalatokat⁽¹⁶⁾.

(15) Tekintettel az Ukrajna elleni folytatódó orosz katonai agresszióra, a Belarusz által ehhez nyújtott támogatásra, valamint az orosz fegyveres erők által elkövetett atrocitásokról érkező beszámolókra, a Tanács 2022. június 3-án elfogadta a hatodik szankciócsomagot⁽¹⁷⁾. A csomag a következőket tartalmazza: 1. a nyersolaj és finomított kőolajtermékek Oroszországból történő behozatalának tilalma, korlátozott kivételekkel; 2. további három orosz bank és egy belarusz bank kizárása a SWIFT-rendszerből; és 3. további három állami tulajdonban lévő orosz médiaorgánium Unión belüli műsorszolgáltatásának felfüggesztése. Emellett az Unió szankciókat fogadott el további 65 magánszeméllyel – többek között a Bucsában és Mariupolban elkövetett atrocitásokért felelős egyénekkel – és 18 szervezettel szemben.

(16) A Tanács 2022. július 21-én elfogadta az intézkedések „fenntartását és összehangolását” célzó hetedik csomagot⁽¹⁸⁾, amely a következő további intézkedésekből áll: 1. aranybehozatali tilalom; 2. a szankciókkal sújtott személyekre vonatkozó adatszolgáltatási követelmények szigorítása; 3. célzott kiviteli tilalom; 4. kikötői belépési tilalom; 5. pénzügyi szankciók; 6. élelmezés- és energiabiztonság; 7. orvosi és gyógyszerészeti mentességek. Az Unió emellett további 54 személyt és 10 szervezetet vett fel a vagyoni eszközök befagyasztására vonatkozó jegyzékbe.

⁽¹⁵⁾ A Tanács (EU) 2022/428 rendelete (2022. március 15.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 87 I., 2022.3.15., 13. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/430 határozata (2022. március 15.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 87 I., 2022.3.15., 56. o.).

⁽¹⁶⁾ A Tanács (EU) 2022/427 végrehajtási rendelete (2022. március 15.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet végrehajtásáról (HL L 87 I., 2022.3.15., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/429 határozata (2022. március 15.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 87 I., 2022.3.15., 44. o.).

⁽¹⁷⁾ A Tanács (EU) 2022/876 végrehajtási rendelete (2022. június 3.) a belarusz helyzetre és Belarusznak az Ukrajna elleni orosz agresszióban való részvételére tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló 765/2006/EK rendelet 8a. cikke (1) bekezdésének végrehajtásáról (HL L 153., 2022.6.3., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/877 rendelete (2022. június 3.) a belarusz helyzetre és Belarusznak az Ukrajna elleni orosz agresszióban való részvételére tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló 765/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 153., 2022.6.3., 11. o.); a Tanács (EU) 2022/878 végrehajtási rendelete (2022. június 3.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 153., 2022.6.3., 15. o.); a Tanács (EU) 2022/879 rendelete (2022. június 3.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 153., 2022.6.3., 53. o.); a Tanács (EU) 2022/880 rendelete (2022. június 3.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 153., 2022.6.3., 75. o.); a Tanács (KKBP) 2022/881 végrehajtási határozata (2022. június 3.) a belarusz helyzetre és Belarusznak az Ukrajna elleni orosz agresszióban való részvételére tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2012/642/KKBP határozat módosításáról (HL L 153., 2022.6.3., 77. o.); a Tanács (KKBP) 2022/882 határozata (2022. június 3.) a belarusz helyzetre és Belarusznak az Ukrajna elleni orosz agresszióban való részvételére tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2012/642/KKBP határozat módosításáról (HL L 153., 2022.6.3., 88. o.); a Tanács (KKBP) 2022/883 határozata (2022. június 3.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 153., 2022.6.3., 92. o.); a Tanács (KKBP) 2022/884 határozata (2022. június 3.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 153., 2022.6.3., 128. o.); a Tanács (KKBP) 2022/885 határozata (2022. június 3.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 153., 2022.6.3., 139. o.).

⁽¹⁸⁾ A Tanács (EU) 2022/1269 rendelete (2022. július 21.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 193., 2022.7.21., 1. o.), a Tanács (EU) 2022/1270 végrehajtási rendelete (2022. július 21.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet végrehajtásáról (HL L 193., 2022.7.21., 133. o.), a Tanács (KKBP) 2022/1271 határozata (2022. július 21.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 193., 2022.7.21., 196. o.), a Tanács (KKBP) 2022/1272 határozata (2022. július 21.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 193., 2022.7.21., 219. o.).

- (17) A Tanács 2022. október 5-én elfogadta a nyolcadik szankciócsomagot⁽¹⁹⁾, amely a következő további intézkedéseket tartalmazza: 1. további személyek és szervezetek felvétele a szankciós jegyzékbe; 2. a korlátozások kiterjesztése a herszoni és a zaporizzsjai régióra; 3. új import- és exportkorlátozások; 4. a G7-ek által elfogadott olajárplafon végrehajtása; 5. az állami tulajdonú vállalatokra vonatkozó korlátozások; 6. a pénzügyi, informatikai tanácsadási és egyéb üzleti szolgáltatásokra vonatkozó korlátozások; valamint 7. a szankciók kijátszásának megakadályozása.
- (18) Az EU-val szoros együttműködésben nemzetközi partnerek, nevezetesen az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság, Kanada, Norvégia, Japán, Dél-Korea, Svájc és Ausztrália is szankciókat vezetett be.

1.2. A magas gáz- és villamosenergia-árak vagy energiaellátási zavarok által érintett vállalkozások és háztartások

- (19) A jelenlegi válsághelyzetben a gáz- és villamosenergia-árak soha nem látott magasságba, lényegesen az agressziót megelőző időszakra jellemző eleve magas szint fölé emelkedtek. Oroszország a gázszállítást szándékosan fegyverként használja, ami jelentős volatilitást és bizonytalanságot teremtett az uniós és a globális energiapiacokon. Az EU és tagállamai számos intézkedést hoztak a magas árak kezelése és az energiaellátás biztosítása érdekében. Ezzel összefüggésben a Bizottság felhívja a figyelmet a 2021 októberében megjelent közleményében⁽²⁰⁾ (a továbbiakban: októberi közlemény) már bemutatott eszköztárra, a REPowerEU-ról szóló 2022. március 8-i közleményére (a továbbiakban: a REPowerEU-közlemény)⁽²¹⁾ ⁽²²⁾, a 2022. május 18-i REPowerEU tervre⁽²³⁾, a gáztárolásról szóló rendeletre⁽²⁴⁾, a „Gázmeztakarítás a téli ellátásbiztonságért” című 2022. július 20-i közleményre⁽²⁵⁾, a koordinált

⁽¹⁹⁾ A Tanács (EU) 2022/1903 rendelete (2022. október 6.) az Ukrajna donyecki és luhanszki régiói nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területeinek elismerése és az orosz fegyveres erőknek az említett térségbe vezénylése miatti korlátozó intézkedésekről szóló (EU) 2022/263 rendelet módosításáról (HL L 259L, 2022.10.6., 1. o.), a Tanács (EU) 2022/1904 rendelete (2022. október 6.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 259L, 2022.10.6., 3. o.), a Tanács (EU) 2022/1905 rendelete (2022. október 6.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 259L, 2022.10.6., 76. o.), a Tanács (EU) 2022/1906 végrehajtási rendelete (2022. október 6.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet végrehajtásáról (HL L 259L, 2022.10.6., 79. o.), a Tanács (KKBP) 2022/1907 határozata (2022. október 6.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 259L, 2022.10.6., 98. o.), a Tanács (KKBP) 2022/1908 határozata (2022. október 6.) az Ukrajna Donyeck és Luhanszk régiójának nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területei elismerése, valamint az orosz fegyveres erők említett területekre történő vezénylésének elrendelése miatti korlátozó intézkedésekről szóló (KKBP) 2022/266 tanácsi határozat módosításáról (HL L 259L, 2022.10.6., 118. o.), a Tanács (KKBP) 2022/1909 határozata (2022. október 6.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 259L, 2022.10.6., 122. o.).

⁽²⁰⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az emelkedő energiaárak kezelése: a cselekvés és a támogatás eszköztára (COM(2021) 660 final, 2021. október 13.).

⁽²¹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért (COM(2022) 108 final, 2022. március 8.).

⁽²²⁾ A 2021. február 10-i (EU) 2021/240 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 57., 2021.2.18., 1. o.) létrehozott technikai támogatási eszközön keresztül a Bizottság kérésre támogatást nyújt a tagállamoknak a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energia biztosítását célzó reformok kidolgozása és végrehajtása terén.

⁽²³⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – REPowerEU terv (COM(2022) 230 final, 2022. május 18.).

⁽²⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1032 rendelete (2022. június 29.) az (EU) 2017/1938 és a 715/2009/EK rendeletnek a földgáztárolás tekintetében történő módosításáról (HL L 173., 2022.6.30., 17. o.).

⁽²⁵⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „Gázmeztakarítás a téli ellátásbiztonságért” (COM(2022) 360 final, 2022. július 20.).

gázkereslet-csökkentési intézkedésekről szóló (EU) 2022/1369 rendeletre ⁽²⁶⁾ és a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról szóló (EU) 2022/1854 rendeletre ⁽²⁷⁾. A Bizottság 2022. október 18-én elfogadta az energiavészhelyzetről szóló közleményt ⁽²⁸⁾, amelynek célja a közös felkészülés, a közös beszerzés és az EU közös védelme. E közleménnyel összefüggésben a Bizottság új vészhelyzeti rendeletre ⁽²⁹⁾ tett javaslatot az EU-ban tapasztalható magas gázárak kezelése és az ideai téli ellátásbiztonság garantálása érdekében. Az említett célok megvalósítását közös gázbeszerzés, a TTF gáztőzsdén az árakat korlátozó mechanizmusok bevezetése, valamint az infrastruktúra átlátható használatára, a tagállamok közötti szolidaritásra és a gázkereslet folyamatos csökkentésére vonatkozó új intézkedések révén tervezik elérni.

- (20) A rendkívül magas energiaárak ártanak a gazdaságnak, valamint gyengítik elsősorban a legkiszolgáltatottabb uniós polgárok vásárlóerejét. Az Európai Központi Bank becslése szerint a reál-GDP 2022 utolsó negyedévében 0,1 %-kal zsugorodik, 2023 első negyedévében pedig változatlan marad, főként az energiaellátás zavarai, a magasabb infláció és az ezzel összefüggő bizalomcsökkenés miatt ⁽³⁰⁾. A tartósan magas energiaárak valószínűleg növelik a szegénységet, és kihatnak a vállalkozások versenyképességére. A gyártási költségek különösen az energiaigényes iparágakban növekedtek meg. Ezek a költségnövekedések egyes esetekben olyan vállalkozások EU-n belüli gazdasági tevékenységét lehetetleníthetik el, amelyek máskülönben nyereségesek lennének, ami valószínűleg kihat a foglalkoztatásra is.
- (21) A Bizottság által 2021 októberében bemutatott eszköztár hasznosnak bizonyult, és azt számos tagállam széles körben alkalmazza, különböző nemzeti szintű intézkedések elfogadása révén. 2022 tavaszán az eszköztár a rövid távú piaci intervenciókról és a villamosenergia-piac szerkezetének hosszú távú fejlesztéséről szóló közlemény ⁽³¹⁾ értelmében kibővült.
- (22) A REPowerEU-közlemény felvázolta az emelkedő energiaárakra való reagálást és a gázkészletek télre való feltöltését célzó lépéseket, a REPowerEU terv ⁽³²⁾ pedig intézkedéseket határoz meg a megújuló energia, az energiatakarékosság és az energiahatékonyság térnyerésének felgyorsítására, valamint az energiaellátás diverzifikálására vonatkozóan. A zöld átállás felgyorsítása csökkenteni fogja a kibocsátást és az importált fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget, valamint megvédi az áremelkedésekkel szemben. A gáztárolásról szóló rendelet ⁽³³⁾ új minimális gáztárolási kötelezettségeket állapított meg a következő télre szóló tartalékok biztosítása érdekében, és előírta a tagállamok számára, hogy a gáztároló létesítmények feltöltöttségének 2022. november 1-jére el kell érnie a 80 %-ot, az elkövetkező években pedig ugyanerre az időpontra a 90 %-ot.
- (23) Mivel a válság tovább növelte az ellátás biztonságának és a zavaroknak a kockázatát, az Unió elkezdett felkészülni az oroszországi földgázszállítás elhúzódo akadozására és esetleges teljes leállítására. A koordinált keresletcsökkentésre vonatkozó intézkedéseket, elveket és kritériumokat meghatározó új európai gázkereslet-csökkentési tervet ⁽³⁴⁾ a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről szóló (EU) 2022/1369 rendelet ⁽³⁵⁾ kíséri, amely valamennyi tagállam tekintetében 15 %-os önkéntes gázkereslet-csökkentési célt irányoz elő, és bevezeti a keresletcsökkentési cél szükség esetén történő kötelezővé tételére vonatkozó eljárást.

⁽²⁶⁾ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.).

⁽²⁷⁾ A Tanács (EU) 2022/1854 rendelete (2022. október 6.) a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról (HL L 261L., 2022.10.7., 1. o.).

⁽²⁸⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Energiavészhelyzet – közös felkészülés, közös beszerzés és az EU közös védelme (COM(2022) 553 final, 2022. október 18.).

⁽²⁹⁾ Javaslat – A Tanács rendelete a szolidaritásnak a gázbeszerzések jobb összehangolása, a határokon átnyúló gázkereskedelem és megbízható ár-referenciaértékek révén történő fokozásáról (COM(2022) 549 final, 2022. október 18.).

⁽³⁰⁾ Az EKB szakértőinek az euróövezetre vonatkozó makrogazdasági prognózisa, 2022. szeptember.

⁽³¹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Rövid távú energiapiaci intervenciók és a villamosenergia-piac szerkezetének hosszú távú fejlesztése – Cselekvési terv (COM(2022) 236 final, 2022. május 18.).

⁽³²⁾ COM(2022) 230 final, 2022. május 18.

⁽³³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1032 rendelete (2022. június 29.) az (EU) 2017/1938 és a 715/2009/EK rendeletnek a földgáztárolás tekintetében történő módosításáról (HL L 173., 2022.6.30., 17. o.).

⁽³⁴⁾ Európai Bizottság, Kommunikációs Főigazgatóság, *Európai gázkereslet-csökkentési terv*, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2022, <https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/70e0fa1d-0db4-11ed-b11c-01aa75ed71a1>

⁽³⁵⁾ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.).

- (24) A Tanács 2022. október 6-án elfogadta a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról szóló (EU) 2022/1854 rendeletet az európai polgárok és vállalkozások energiaszámláinak csökkentése érdekében. Az (EU) 2022/1854 rendelet többek között a villamosenergia-kereslet csökkentésére irányuló intézkedéseket tartalmaz, amelyek hozzájárulnak a fogyasztók villamosenergia-költségeinek csökkentéséhez és az energiaágazat többletbevételeinek a végfelhasználók közötti újraelosztásához.

1.3. A nemzeti támogatási intézkedések szoros európai szintű koordinálásának szükségessége

- (25) Az állami támogatások uniós ellenőrzésének célzott és arányos alkalmazása biztosítja, hogy a nemzeti támogatási intézkedések hatékonyan segítsék a jelenlegi válság által érintett vállalkozásokat és munkavállalókat. Az állami támogatások uniós ellenőrzése biztosítja azt is, hogy az uniós belső piac ne váljon széttagolttá, és az egyenlő versenyfeltételek ne sérüljenek. A belső piac integritása fontos a külső nyomással szembeni ellenálláshoz és az olyan támogatási versenyek elkerüléséhez, ahol a több anyagi erőforrással rendelkező tagállamok túlköltezhetnek a többieket, ami káros lenne az Unión belüli kohézióra nézve.

1.4. Megfelelő állami támogatási intézkedések

- (26) A geopolitikai helyzetből eredő kihívások kezelésére irányuló átfogó tagállami erőfeszítések előmozdítása érdekében a jelen közlemény ismerteti azokat a lehetőségeket, amelyek az uniós állami támogatási szabályok alapján a tagállamok rendelkezésére állnak ahhoz, hogy azok biztosítani tudják a jelenlegi válság során gazdasági nehézségekkel küzdő vállalkozások – különösen a kkv-k – likviditását és forráshoz jutását, továbbá hogy ösztönözni tudják az energiafogyasztás csökkentését.
- (27) Ahogy azt az októberi közlemény megállapítja, a nem kereskedelmi energiafogyasztók számára előnyöket biztosító intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak, amennyiben nem szolgálják közvetett módon egy adott ágazat vagy vállalkozás javát. A tagállamok például speciális szociális kifizetéseket teljesíthetnek a leginkább veszélyeztetetteknek, ami rövid távon segítheti őket, hogy rendezni tudják energiaszámláikat, vagy támogatást nyújthatnak az energiahatékonyság javításához, miközben biztosítják a piac hatékony működését.
- (28) A kereskedelmi energiafogyasztókat célzó intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak, amennyiben általános jellegűek. Az ilyen nem szelektív intézkedések az adók vagy illetékek általános csökkentése, a földgáz-, villamosenergia- vagy távfűtés-szolgáltatásra alkalmazott kedvezményes adómérték, vagy csökkentett hálózati költségek formájában valósulhatnak meg. Amennyiben a nemzeti beavatkozások támogatásnak minősülnek, akkor tekinthetők összeegyeztethetőnek az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal, ha megfelelnek bizonyos követelményeknek. Például az olyan támogatást, amely a harmonizált környezetvédelmi adóknak az energiaadó-irányelvben ⁽³⁶⁾ az adózásra vonatkozóan meghatározott minimumszintek és az abban előírt szabályok figyelembevételével, továbbá az általános csoportmentességi rendelet rendelkezéseivel összhangban történő csökkentése formájában valósul meg, a tagállamok a Bizottság előzetes értesítése nélkül is végrehajthatják.
- (29) E közlemény 2.1. és 2.4. szakasza tekintetében közvetlenül vagy az energiaszolgáltatón keresztül nyújtható támogatás a végső kedvezményezettnek. Ha a támogatást az energiaszolgáltatón keresztül juttatják el, a tagállamnak igazolnia kell, hogy olyan mechanizmust működtet, amely biztosítja a szolgáltatók közötti verseny megőrzését és a támogatás végső kedvezményezetthez való eljuttatását.
- (30) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy bizonyos pénzügyi szükségletek a jelen közlemény 2.1., 2.2. és 2.3. szakaszának hatálya alá tartozóktól eltérő eszközöket igényelhetnek. Ilyen eset lehet különösen, amikor a jelenlegi válság nem csupán likviditási szükségleteket keletkeztet, hanem jelentős veszteségeket is előidéz, amelyek alááshatják a kedvezményezett adósságtörlesztési képességét és fizetőképességi problémákat jelezhetnek. Amennyiben nagy összegű támogatásokat nyújtottak egyedi kedvezményezettek számára, akiknek a korábbi jövedelemszerző képességük alapján a jelek szerint kihívást jelent az adósságuk törlesztése, a tagállamok mérlegelhetik, hogy tájékoztatást kérjenek a kedvezményezettektől az adósság folyamatos törlesztését lehetővé tevő jövedelemszerző képességük előrelátható alakulásáról. Ennek célja annak értékelése, hogy különböző eszközök, például a fizetőképesség-támogatás alkalmazása megfelelőbb lehet-e vagy megfelelőbbé válhat-e az érintettek finanszírozási szükségleteinek kezelésére.

⁽³⁶⁾ A Tanács 2003/96/EK irányelve (2003. október 27.) az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről (HL L 283., 2003.10.31., 51. o.).

- (31) A tagállamok különleges körülmények között⁽³⁷⁾ úgy tekinthetik, hogy a jelenlegi válság által súlyosan érintett vállalkozások olyan fizetőképesség-támogatásra szorulnak, amelyet kizárólag magánforrásokból nem lehet kellőképpen biztosítani. Ha a vállalkozások e fizetőképesség-támogatás nélkül beszüntetnék vagy csökkentenék a működésüket, és amennyiben a működés beszüntetése vagy csökkentése veszélyeztetné az energiapiacokat vagy a gazdaság számára rendszerszintű jelentőséggel bíró más piacokat (vagy a belső piac biztonságát és rezilienciáját), az ilyen fizetőképesség-támogatás az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján összeegyeztethetőnek tekinthető.
- (32) A Bizottság a szükséges eseti értékelés szempontjából különösen fontosnak ítéli meg a következő általános elveket:
- a támogatásnak szükségesnek, megfelelőnek és arányosnak⁽³⁸⁾ kell lennie ahhoz, hogy megakadályozza a szóban forgó vállalkozások hirtelen kilépését a piacról, valamint semmi esetre sem haladhatja meg az azok életképességének biztosításához szükséges minimumot;
 - egy nagyobb vállalatcsoporthoz tartozó, vagy ilyen vállalatcsoport által felvásárolt vállalkozás nem jogosult a támogatásra, kivéve, ha bizonyítható, hogy a vállalkozás nehézségei nem a költségeknek a csoporton belüli önkényes felosztására vezethetők vissza, és a nehézségek túl súlyosak ahhoz, hogy csoportszinten megoldhatóak legyenek. Ilyen esetekben jellemző elvárás lesz, hogy a csoport lényegesen hozzájáruljon a fizetőképességi intézkedés költségeihez;
 - az állami támogatást olyan feltételek mellett kell nyújtani, amelyek észszerű ellentételezést, például megfelelő részeseledést biztosítanak az államnak a kedvezményezett jövőbeli nyereségéből, a vállalkozás veszteségek – többek között a támogatási intézkedés nélkül előreláthatóan bekövetkező veszteségek – levonása után fennmaradó saját tőkéhez viszonyított állami tőkeinjekció összege tekintetében;
 - ha a támogatás alárendelt kölcsön vagy más hibrid tőkeinstrumentumok formáját ölti, az ilyen eszközök általános ellentételezésénél megfelelően figyelembe kell venni a választott eszköz jellemzőit, ideértve az alárendeltségi szintjét és valamennyi kifizetési módozatát;
 - a 2014. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatásban⁽³⁹⁾ foglalt elveknek megfelelő, versenytorzulást korlátozó intézkedések szükségesek. Az egyes lehetséges esetek és az adott versenykörnyezet sajátosságai alapján eszközök elidegenítésére is szükség lehet kompenzációs intézkedésként. Továbbá magatartási jellegű intézkedések, többek között a bónuszfizetések vagy egyéb változó kifizetések, osztalékfizetések és felvásárlások tényleges tilalmát biztosító kötelezettségvállalások szükségesek;
 - a tagállamoknak mindegyik kedvezményezett esetében hosszú távú életképességi vizsgálatot kell végezniük, és – ha azt a Bizottság célszerűnek tartja – konkrét határidőn belül értesíteniük kell a Bizottságot a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás szerinti szerkezetátalakítási terv jóváhagyása céljából.
- (33) A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy az e közlemény 2.4. szakasza szerinti támogatás nyújtásához mérlegeljék megkülönböztetésmentes környezetvédelmi vagy ellátásbiztonsági követelmények előírását. Ez például a következő formákat öltheti⁽⁴⁰⁾:
- annak előírása, hogy a kedvezményezett az energiafogyasztás egy bizonyos részét megújuló energiaforrásokkal elégítse ki, például energiavásárlási megállapodások vagy a megújuló energiaforrásokból történő energiatermelésbe történő közvetlen beruházások révén;
 - olyan – például a termelési folyamatokhoz, a fűtéshez vagy a közlekedéshez kötődő fogyasztást csökkentő – energiahatékonysági beruházások előírása, amelyek csökkentik a gazdasági kibocsátáshoz viszonyított energiafogyasztást, különösen a 2012/27/EU irányelv 8. cikkének (2) vagy (4) bekezdése és VI. melléklete szerint elvégzett energetikai auditok ajánlásainak végrehajtására irányuló intézkedések révén;

⁽³⁷⁾ A beavatkozást olyan helyzetekre kell korlátozni, ahol a beavatkozás közérdekből történik.

⁽³⁸⁾ A támogatás elvileg akkor arányos, ha nem lépi túl azt a célt, hogy visszaállítsa a kedvezményezett tőkestruktúráját az Ukrajna elleni orosz agresszió okozta válságot megelőző állapotba. A támogatás arányosságának értékelésekor figyelembe kell venni a mostani válsággal összefüggésben kapott vagy előirányzott állami támogatásokat, és különösen a jelen közlemény alapján nyújtott támogatást.

⁽³⁹⁾ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról (HL C 249., 2014.7.31., 1. o.)

⁽⁴⁰⁾ A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy használják ki az éghajlatvédelmi, a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló 2022. évi iránymutatás alapján jóváhagyott támogatásnyújtási lehetőségeket, különösen a megújuló energiák, az energiahatékonyság és más dekarbonizációs intézkedések tekintetében.

- c) olyan – például a megújuló energiaforrások vagy a hulladékgázon alapuló körforgásos megoldások alkalmazásával a villamosítást előmozdító – beruházások előírása, amelyek csökkentik vagy diverzifikálják a földgázfogyasztást;
- d) olyan rugalmassági beruházások előírása, amelyek elősegítik az üzleti folyamatoknak a villamosenergia-piacok árjelzéseivel való jobb hozzáigazítását.
- (34) Emellett a tagállamok az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján támogatást nyújthatnak a rendkívüli események által okozott károk ellentételezéséhez. Az Ukrajna elleni jelenlegi orosz agresszió mint rendkívüli esemény által közvetlenül okozott károk enyhítését célzó ilyen állami támogatás kiterjedhet a bevezetett gazdasági szankciók vagy az ellenintézkedések egyes olyan közvetlen hatásaira is, amelyek negatívan befolyásolják a kedvezményezett gazdasági tevékenységének vagy gazdasági tevékenysége egy meghatározott és elkülöníthető részének folytatását.
- (35) A földgáz- vagy villamosenergia-fogyasztás tagállamok által esetleg bevezetendő kötelező érvényű csökkentése által közvetlenül okozott károk az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján értékelhetők, feltéve, hogy nem kerül sor túlkompenzációra.
- (36) A tagállamoknak be kell jelenteniük az ilyen támogatási intézkedéseket, és a Bizottság közvetlenül az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján fogja vizsgálni azokat. E támogatás a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtható.
- (37) A koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről szóló (EU) 2022/1369 rendelet⁽⁴¹⁾ értelmében a tagállamok megfelelő intézkedések meghozatalát mérlegelhetik a gázkereslet önkéntes csökkentésének ösztönzése érdekében. Amennyiben a tagállamok a jelenlegi válsággal összefüggésben ilyen ösztönzők bevezetését tervezik, a Bizottság közvetlenül az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján fogja értékelni az ilyen intézkedéseket. Mivel ehhez eseti értékelésekre lesz szükség, a Bizottság különösen fontosnak ítéli meg a következő elemeket:
- a) átlátható feltételeknek megfelelő versenyalapú eljárás alkalmazása a kereslet önkéntes csökkentésének megfelelő szerződéses mennyiségre vonatkozóan;
- b) a határokon átnyúló kereskedelemre vagy forgalomra vonatkozó formális korlátozások hiánya;
- c) az érintett ösztönzőknek azon jövőbeli keresletcsökkentésekre való korlátozása, amelyek meghaladják azt a mértéket, amelyet a kedvezményezett az intézkedéstől függetlenül is végrehajtott volna;
- d) az összesített végleges gázkereslet azonnali csökkentése az érintett tagállamban, és ezzel párhuzamosan a földgázkereslet egyszerű áttolódásának elkerülése.
- (38) A tagállamok a gáztároló létesítmények feltöltésének ösztönzésére irányuló intézkedések meghozatalát is mérlegelhetik, amennyiben a piac nem nyújt ösztönzést azok megfelelő feltöltésére. Amennyiben a tagállamok a jelenlegi válsággal összefüggésben a gáztároló létesítmények feltöltésére irányuló ösztönzők bevezetését irányozzák elő, a Bizottság azokat közvetlenül az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján fogja értékelni⁽⁴²⁾. Mivel ehhez eseti értékelésekre lesz szükség, a Bizottság különösen fontosnak ítéli meg a következő elemeket:
- a) átlátható feltételeknek megfelelő versenyalapú eljárás alkalmazása a támogatás minimalizálása érdekében;
- b) a határokon átnyúló kereskedelemre vagy forgalomra vonatkozó korlátozások hiánya;
- c) a túlkompenzáció elkerülését célzó biztosítékok alkalmazása;
- d) az (EU) 2017/1938 rendelet⁽⁴³⁾ 6a–6d. cikkében meghatározott, a gáztárolók feltöltésére és a gáztárolás ösztönzésére vonatkozó kötelezettségeknek és feltételeknek, különösen a 6b. cikk (2) és (3) bekezdésében a támogatási intézkedésekre vonatkozóan meghatározott feltételeknek való megfelelés.

⁽⁴¹⁾ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.).

⁽⁴²⁾ Lásd: A Bizottság SA.103012 (2022/NN) határozata (2022. július 12.) – Incentive measure to store natural gas in the Bergermeer storage facility for the next heating period (A Bergermeer tároló létesítményben a következő fűtési szezonra történő földgáztárolást ösztönző intézkedések).

⁽⁴³⁾ A 2022. június 29-i (EU) 2022/1032 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 173., 2022.6.30., 17. o.) módosított formában.

- (39) A Bizottság – a „Gázmeztakarítás a téli ellátásbiztonságért”⁽⁴⁴⁾ című bizottsági közleménnyel és a földgázellátás biztonságára irányuló nemzeti vészhelyzeti tervekkel összhangban – eseti alapon fogja mérlegelni, hogy lehetővé kell-e tenni szükséges, arányos és megfelelő támogatás nyújtását olyan létesítmények átalakítása céljából, amelyek segítségével a gáz korlátozott időtartamra felváltható más, szennyezőbb széntartalmú tüzelőanyaggal. Az ilyen alternatív széntartalmú tüzelőanyagnak a lehető legalacsonyabb kibocsátásúnak kell lennie, egyúttal a támogatást energiahatékonysági erőfeszítésekhez kell kötni, és az uniós éghajlat-politikai célkitűzéseknek megfelelően el kell kerülni a válságon túlmutató bezártsági hatásokat. Az ilyen intézkedések egyaránt irányulhatnak a gázfogyasztás előzetes csökkentésére vagy a földgázkereslet kötelező csökkentésének teljesítésére, ha más módon nem kompenzálják azt⁽⁴⁵⁾.
- (40) A Bizottság – az Ukrajnába és Ukrajnából történő áruszállítással kapcsolatos kihívásokra tekintettel – eseti alapon mérlegelni fogja az Ukrajnába és Ukrajnából történő áruszállítást érintő biztosításhoz vagy viszontbiztosításhoz nyújtott esetleges támogatást. Egyebek mellett a tagállamoknak bizonyítékkal kell szolgálniuk arra vonatkozóan, hogy egyáltalán nem áll rendelkezésre biztosítás vagy viszontbiztosítás, vagy az olyan díj mellett érhető el, amely lényegesen magasabb az Ukrajna orosz megszállása előtti időszakban alkalmazott díjnál.
- (41) A menekültek és a humanitárius felszerelések szállítása elvben nem tartozik az uniós állami támogatási szabályok hatálya alá, amennyiben az állam a közhatalmat gyakorolva (vagyis nem gazdasági szereplőként) jár el, és amennyiben a szállítási szolgáltatásokat nem a piaci ár felett vásárolják meg.
- (42) A tagállamok által e közlemény szerint nyújtott olyan támogatásoknak, amelyek a hitelintézeteken, mint pénzügyi közvetítőkön keresztül jutnak el a vállalkozásokhoz, közvetlenül e vállalkozások javát kell szolgálniuk. Ugyanakkor közvetett előnyt biztosíthatnak a pénzügyi közvetítők számára. Mindazonáltal a 2.2. és 2.3. szakaszban meghatározott biztosítékok alapján ezek a közvetett előnyök nem célozzák a hitelintézetek életképességének, likviditásának vagy fizetőképességének megőrzését vagy helyreállítását. Következésképpen az ilyen támogatás sem a 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv)⁽⁴⁶⁾, sem a 806/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (az Egységes Szanálási Mechanizmusról szóló rendelet)⁽⁴⁷⁾ szerint nem minősülne rendkívüli állami pénzügyi támogatásnak, és azt nem is a bankszektorra alkalmazandó állami támogatási szabályok⁽⁴⁸⁾ alapján kellene értékelni.
- (43) A tagállamok által az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján a jelenlegi válság következtében elszenvedett közvetlen károk ellentételezése céljából a hitelintézeteknek nyújtott olyan támogatás, amelynek nem az a célja, hogy fenntartsa vagy helyreállítsa egy intézmény vagy szervezet életképességét, likviditását vagy fizetőképességét, nem minősülne a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv vagy az Egységes Szanálási Mechanizmusról szóló rendelet szerinti rendkívüli állami pénzügyi támogatásnak, és azt nem is a bankszektorra alkalmazandó állami támogatási szabályok alapján kellene értékelni⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴⁴⁾ COM(2022) 360/2, 2022. július 20.

⁽⁴⁵⁾ A villamosenergia-termeléssel kapcsolatos példa a következő: a Bizottság SA.103662(2022/N) határozata (2022. szeptember 30.) – Németország – Temporary lignite power supply reserve to save gas (Villamosenergia-termelési célú ideiglenes lignittartalék a gázmeztakarítás érdekében).

⁽⁴⁶⁾ HL L 173., 2014.6.12., 190. o., lásd a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 28. pontját.

⁽⁴⁷⁾ HL L 225., 2014.7.30., 1. o., lásd az Egységes Szanálási Mechanizmusról szóló rendelet 3. cikke (1) bekezdésének 29. pontját.

⁽⁴⁸⁾ A Bizottság közleménye – A pénzügyi intézmények feltőkésítése a jelenlegi pénzügyi válságban: a támogatás szükséges minimális szintre történő korlátozása és az indokolatlan versenytorzulás kiküszöbölését célzó biztosítékok (HL C 10., 2009.1.15., 2. o.); a Bizottság közleménye az értékvesztett eszközök közösségi bankszektorban történő kezeléséről (HL C 72., 2009.3.26., 1. o.); a Bizottság közleménye – a pénzügyi szektor életképességének helyreállítása és a jelenlegi válságban hozott szerkezetátalakítási intézkedések értékelése az állami támogatási szabályok alapján (HL C 195., 2009.8.19., 9. o.); A Bizottság közleménye az állami támogatási szabályoknak a pénzügyi válsággal összefüggésben hozott bankmentő intézkedésekre való, 2011. január 1. utáni alkalmazásáról (HL C 329., 2010.12.7., 7. o.). A Bizottság közleménye az állami támogatási szabályoknak a pénzügyi válsággal összefüggésben hozott bankmentő intézkedésekre való, 2012. január 1. utáni alkalmazásáról (HL C 356., 2011.12.6., 7. o.) valamint a Bizottság közleménye az állami támogatási szabályoknak a pénzügyi válsággal összefüggésben hozott bankmentő intézkedésekre való, 2013. augusztus 1. utáni alkalmazásáról („a bankokról szóló 2013. évi közlemény”) (HL C 216., 2013.7.30., 1. o.).

⁽⁴⁹⁾ Minden olyan, hitelintézetet vagy más pénzügyi intézményt támogató intézkedést, amely az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, és nem tartozik e közlemény alkalmazási körébe, be kell jelenteni a Bizottságnak, amely a releváns állami támogatási szabályok szerint fogja azt értékelni.

- (44) Ha a jelenlegi válság, valamint az agresszióval összefüggésben bevezetett szankciók miatt a hitelintézetek likviditási, feltőkésítési vagy értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedés formájában rendkívüli állami pénzügyi támogatásra lenne szükségük (lásd a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 28. pontját, valamint az Egységes Szanálási Mechanizmusról szóló rendelet 3. cikke (1) bekezdésének 29. pontját), meg kell vizsgálni, hogy az intézkedés megfelel-e a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv 32. cikke (4) bekezdése d) pontjának i., ii. vagy iii. alpontjában, valamint az Egységes Szanálási Mechanizmusról szóló rendelet 18. cikke (4) bekezdése d) pontjának i., ii. vagy iii. alpontjában foglalt feltételeknek. Amennyiben az utóbbi feltételek teljesülnek, az ilyen rendkívüli állami pénzügyi támogatásban részesülő hitelintézet nem tekinthető fizetéseképtelennek vagy valószínűleg fizetéseképtelenné válónak.
- (45) Amennyiben ezek az intézkedések Oroszország Ukrajna elleni agressziójához, és az említett agresszióval összefüggésben bevezetett szankciókkal kapcsolatos problémákat kezelnek, úgy kell tekinteni, hogy a bankokról szóló 2013. évi közlemény⁽⁵⁰⁾ 45. pontjának hatálya alá tartoznak, amely kivételt engedélyez a részvényesek és az alárendelt hitelezők teherviselésbe való bevonására vonatkozó követelmény alól.
- (46) Az e közlemény alapján nyújtott támogatásnak nem lehet feltétele az, hogy a kedvezményezett termelő tevékenységét vagy más tevékenységét át kell helyezni az Európai Gazdasági Térségen belül egy másik országból a támogatást nyújtó tagállam területére. Ez a feltétel károsnak tűnne a belső piacra nézve, a kedvezményezett EGT-n belüli eredeti letelepedése szerinti helyen ténylegesen bekövetkező munkahelymegszűnések számától függetlenül is.
- (47) Az e közlemény szerinti támogatás nem nyújtható az EU által elfogadott szankciók hatálya alatt álló vállalkozásoknak, ideértve többek között, de nem kizárólagosan a következőket:
- a) az említett szankciókat bevezető jogi aktusokban kifejezetten megnevezett személyeknek, szervezeteknek vagy szerveknek;
 - b) az EU által elfogadott szankciókkal sújtott személyek, szervezetek vagy szervek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló vállalkozásoknak; vagy
 - c) az EU által elfogadott szankciókkal sújtott ágazatokban tevékenykedő vállalkozásoknak, amennyiben a támogatás aláásná a vonatkozó szankciók célkitűzéseit.

1.5. Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdése b) pontjának alkalmazhatósága

- (48) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilváníthatja a támogatást, ha az „egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére” irányul. Ezzel összefüggésben az uniós bíróságok megállapították, hogy a zavarnak az adott tagállam gazdaságának egészét vagy jelentős részét, és nem csupán valamelyik régióját vagy területének egyes részeit kell érintenie. Ez összhangban van azzal a követelménnyel is, hogy a kivételt megállapító rendelkezéseket – mint amilyen az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja – megszorítóan kell értelmezni⁽⁵¹⁾. A Bizottság a határozatainak meghozatala során következetesen alkalmazza ezt értelmezést⁽⁵²⁾.
- (49) A Bizottság úgy véli, hogy Oroszország Ukrajna elleni agressziója, az EU vagy nemzetközi partnerei által bevezetett szankciók és a – például Oroszország által – hozott ellenintézkedések jelentős gazdasági bizonytalanságot okoztak, megzavarták a kereskedelmi forgalmat és az ellátási láncokat, továbbá rendkívül jelentős és váratlan áremelkedésekhez vezettek, különösen a földgáz és a villamos energia, valamint számos más input- és nyersanyag és elsődleges áru esetében is, többek között az agrár-élelmiszeripari ágazatban. Ezek a hatások együttesen komoly gazdasági zavarokat okoztak valamennyi tagállamban. Az ellátási lánc zavarai és a fokozott bizonytalanság olyan közvetlen és közvetett hatásokkal járnak, amelyek sok ágazatot érintenek. Emellett az energiaárak emelkedése gyakorlatilag valamennyi tagállamban minden gazdasági tevékenységet befolyásol. A Bizottság ennek megfelelően úgy véli, hogy minden tagállamban komoly gazdasági zavar következett be a gazdasági ágazatok széles körében. Ennek alapján a Bizottság megállapítja, hogy helyénvaló meghatározni a tagállamok által az említett komoly zavar megszüntetése érdekében alkalmazható állami támogatási intézkedések értékelésére vonatkozó kritériumokat.

⁽⁵⁰⁾ A 48. lábjegyzetben szereplő fogalom meghatározás szerint.

⁽⁵¹⁾ A T-132/96. és T-143/96. sz., Freistaat Sachsen és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet, ECLI:EU:T:1999:326, 167. pont.

⁽⁵²⁾ A Bizottság 98/490/EK határozata a C 47/96. sz. Crédit Lyonnais-ügyben (HL L 221., 1998.8.8., 28. o.), 10.1. pont; a Bizottság 2005/345/EK határozata a C 28/02. sz. Bankgesellschaft Berlin-ügyben (HL L 116., 2005.5.4., 1. o.) 153. és azt követő pontok; valamint a Bizottság 2008/263/EK határozata a C 50/06. sz. BAWAG-ügyben (HL L 83., 2008.3.26., 7. o.), 166. pont. Lásd: a Bizottság határozata a NN 70/07. sz. Northern Rock ügyben (HL C 43., 2008.2.16., 1. o.); a Bizottság határozata a Risikoabschirmung WestLB javára nyújtott NN 25/08. sz. megmentési támogatás ügyében (HL C 189., 2008.7.26., 3. o.); a Bizottság határozata (2008. június 4.) a SachsenLB javára nyújtott C 9/08. sz. állami támogatás ügyében (HL L 104., 2009.4.24., 34. o.); továbbá a Bizottság határozata (2017. június 16.) a TRAINOSE S.A. javára nyújtott SA.32544 (2011/C) számú szerkezetátalakítási támogatás ügyében (HL L 186., 2018.7.24., 25. o.).

- (50) Konkrétan, az állami támogatás indokolt, és az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján korlátozott időtartamra a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítható, ha olyan vállalkozások likviditási problémáinak megszüntetését szolgálja, amelyekre közvetlenül vagy közvetve hatással vannak az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió, az EU vagy nemzetközi partnerei által bevezetett szankciók, és a – például Oroszország által – hozott gazdasági ellenintézkedések miatt kialakult komoly gazdasági zavarok.
- (51) A Bizottság e közleményben meghatározza, hogy milyen összeegyeztethetőségi kritériumokat fog alkalmazni főszabály szerint a tagállamok által az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján nyújtott támogatások értékelésére. A Bizottságnak bejelentett, e közlemény hatályába tartozó állami támogatási intézkedések esetében a tagállamoknak tehát alá kell támasztaniuk, hogy az intézkedés szükséges, megfelelő és arányos ahhoz, hogy megszüntesse az érintett tagállam gazdaságának komoly zavarát. A tagállamoknak igazolniuk kell továbbá az e közleményben szereplő valamennyi követelmény teljesülését.
- (52) Az e közlemény alapján bejelentett és értékelt állami támogatási intézkedések célja az EU-ban gazdasági tevékenységet végző azon vállalkozások támogatása, amelyeket érintenek az Oroszország által elkövetett katonai agresszió és/vagy a bevezetett gazdasági szankciók és a – például Oroszország által – hozott megtorló ellenintézkedések következményei. A támogatási intézkedések semmilyen módon nem használhatók fel az EU vagy nemzetközi partnerei által bevezetett szankciók szándékolt hatásainak aláásására, és teljes mértékben meg kell felelniük az alkalmazandó rendeletek kijátszásellenes szabályainak⁽⁵³⁾. Mindenekelőtt el kell kerülni, hogy a szankció hatálya alatt álló természetes személyek vagy szervezetek közvetlenül vagy közvetve előnyhöz jussanak bármely ilyen intézkedésből⁽⁵⁴⁾.
- (53) Az e közlemény hatálya alá tartozó állami támogatási intézkedések halmozhatók egymással, összhangban az e közlemény meghatározott szakaszaiban előírt követelményekkel. Az e közlemény hatálya alá tartozó állami támogatási intézkedések halmozhatók a de minimis rendeletek⁽⁵⁵⁾ vagy az általános csoportmentességi rendeletek⁽⁵⁶⁾ szerint nyújtott támogatással, amennyiben az említett rendeletek előírásait és kumulációs szabályait betartják. Az e közlemény hatálya alá tartozó állami támogatási intézkedések halmozhatók a Covid19-járvánnyal összefüggő ideiglenes keret⁽⁵⁷⁾ szerint nyújtott támogatással, amennyiben tiszteletben tartják az e keretekben előírt megfelelő kumulációs szabályokat. Amennyiben a tagállamok a Covid19-járvánnyal összefüggő ideiglenes keret és e közlemény alapján is nyújtanak hiteleket vagy garanciákat valamely kedvezményezettnek, és ha a hitel teljes tőkeösszegét a kedvezményezett által bejelentett likviditási szükségletek alapján számítják ki, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy e likviditási szükséglet kielégítéséhez csak egyszer nyújtsanak támogatást. Hasonlóképpen, az e közlemény alapján nyújtott támogatás csak akkor halmozható az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti támogatással, ha az nem vezet a kedvezményezett által elszenvedett kár túlkompensációjához.

⁽⁵³⁾ Például az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló, 2014. július 31-i 833/2014/EU tanácsi rendelete (HL L 229., 2014.7.31., 1. o.) 12. cikkének.

⁽⁵⁴⁾ Figyelembe véve, hogy a jelenlegi konkrét helyzetben két egymást követő válság többszörösen érintette a vállalkozásokat, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy e közlemény alapján nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak is nyújtanak támogatást.

⁽⁵⁵⁾ A Bizottság 1407/2013/EU rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 352., 2013.12.24., 1. o.); a Bizottság 1408/2013/EU rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 352., 2013.12.24., 9. o.); a Bizottság 717/2014/EU rendelete (2014. június 27.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 190., 2014.6.28., 45. o.); valamint a Bizottság 360/2012/EU rendelete (2012. április 25.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 114., 2012.4.26., 8. o.).

⁽⁵⁶⁾ A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (az általános csoportmentességi rendelet) (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.); a Bizottság 702/2014/EU rendelete (2014. június 25.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (HL L 193., 2014.7.1., 1. o.); valamint a Bizottság 1388/2014/EU rendelete (2014. december 16.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában a halászati és akvakultúra-termékek előállításával, feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozások számára nyújtott támogatások bizonyos fajtáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (HL L 369., 2014.12.24., 37. o.).

⁽⁵⁷⁾ A Bizottság közleménye – Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából (HL C 91 I., 2020.3.20., 1. o.), melyet a következő bizottsági közlemények módosítottak: C(2020) 2215 (HL C 112 I., 2020.4.4., 1. o.), C(2020) 3156 (HL C 164., 2020.5.13., 3. o.), C(2020) 4509 (HL C 218., 2020.7.2., 3. o.), C(2020) 7127 (HL C 340 I., 2020.10.13., 1. o.), C(2021) 564 (HL C 34., 2021.2.1., 6. o.) és C(2021) 8442 (HL C 473., 2021.11.24., 1. o.).

2. IDEIGLENES ÁLLAMI TÁMOGATÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. Korlátozott összegű támogatások

- (54) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontján alapuló meglévő lehetőségeken túl a jelenlegi válság során megfelelő, szükséges és célirányos megoldás lehet, ha ideiglenes, korlátozott összegű támogatást nyújtanak az Ukrajna elleni orosz agresszió és/vagy a bevezetett szankciók vagy a válaszként hozott megtorló ellenintézkedések által érintett vállalkozásoknak.
- (55) A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinti az ilyen állami támogatást, ha a következő feltételek mindegyike teljesül (az elsődleges mezőgazdasági termelésre, valamint a halászati és akvakultúra-ágazatra vonatkozó különös rendelkezéseket az 56. pont tartalmazza):
- a) a támogatás teljes összege vállalkozásonként egyetlen időpontban sem haladja meg az 2 millió EUR-t⁽⁵⁸⁾, a támogatás nyújtható közvetlen támogatások, adókedvezmény vagy fizetési könnyítés formájában vagy egyéb formában, például visszafizetendő előlegek, garanciák⁽⁵⁹⁾, hitelek⁽⁶⁰⁾ és saját tőke formájában, feltéve, hogy az ilyen intézkedések teljes névértéke nem haladja meg a vállalkozásonkénti 2 millió EUR összegű általános felső határt; az adatokat bruttó formában kell alkalmazni, vagyis az adó vagy egyéb terhek levonása előtt;
 - b) a támogatást becsült költségvetéssel rendelkező program keretében nyújtják;
 - c) a támogatás nyújtására legkésőbb 2023. december 31-ig sor kerül⁽⁶¹⁾;
 - d) a támogatást a válság által érintett vállalkozásoknak nyújtják;
 - e) a mezőgazdasági termékek feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozásoknak nyújtott támogatás⁽⁶²⁾ feltétele, hogy ne adják tovább teljesen vagy részlegesen az elsődleges termelőnek, és ne kötődjék az érintett vállalkozások által forgalomba hozott vagy az elsődleges termelőktől beszerzett termékek árához vagy mennyiségéhez, kivéve ha utóbbi esetben az érintett vállalkozás nem – vagy nem élelmiszeripari célokra – hozta forgalomba a termékeket, például desztillálásra, metanizációra vagy kompozitálásra használta fel azokat.
- (56) Az 55.a) ponttól eltérve az 55. b)–d) pontokban foglalt feltételeken túlmenően a következő különleges feltételek vonatkoznak az elsődleges mezőgazdasági termeléssel foglalkozó, valamint a halászati és akvakultúra-ágazatban működő vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra:
- a) a támogatás teljes összege az elsődleges mezőgazdasági termeléssel foglalkozó vállalkozások esetében vállalkozásonként egyetlen időpontban sem haladja meg a 250 000 EUR-t, a halászati és akvakultúra-ágazatban működő vállalkozások esetében pedig vállalkozásonként egyetlen időpontban sem haladja meg a 300 000 EUR-t;⁽⁶³⁾ a támogatás nyújtható közvetlen támogatások, adókedvezmény vagy fizetési könnyítés formájában vagy egyéb formában, például visszafizetendő előlegek, garanciák⁽⁶⁴⁾, hitelek⁽⁶⁵⁾ és saját tőke formájában, feltéve, hogy az ilyen intézkedések teljes névértéke vállalkozásonként nem haladja meg a vonatkozó, 250 000 EUR-ban vagy 300 000 EUR-ban meghatározott általános felső határt; az adatokat bruttó formában kell alkalmazni, vagyis az adó vagy egyéb terhek levonása előtt;

⁽⁵⁸⁾ Az e szakasz alapján jóváhagyott programok alapján nyújtott és az új támogatás nyújtása előtt visszatérített támogatás nem vehető figyelembe annak meghatározásakor, hogy a vonatkozó felső határt túllépték-e.

⁽⁵⁹⁾ Amennyiben a támogatást e szakasz alapján garancia formájában nyújtják, a 61.i) pontban foglalt további feltételek alkalmazandók.

⁽⁶⁰⁾ Amennyiben a támogatást e szakasz alapján hitelek formájában nyújtják, a 64.g) pontban foglalt további feltételek alkalmazandók.

⁽⁶¹⁾ Amennyiben a támogatást adókedvezmény formájában nyújtják, a szóban forgó kedvezmény alapját jelentő adókötelezettség legkésőbb 2023. december 31-ig keletkezett.

⁽⁶²⁾ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2014. június 25-i 702/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikkének (6) és (7) bekezdésében szereplő meghatározás szerint (HL L 193., 2014.7.1., 1. o.)

⁽⁶³⁾ Az e szakasz alapján jóváhagyott programok alapján nyújtott és az új támogatás nyújtása előtt visszatérített támogatás nem vehető figyelembe annak meghatározásakor, hogy a vonatkozó felső határt túllépték-e.

⁽⁶⁴⁾ Amennyiben a támogatást e szakasz alapján garancia formájában nyújtják, a 61.i) pontban foglalt további feltételek alkalmazandók.

⁽⁶⁵⁾ Amennyiben a támogatást e szakasz alapján hitelek formájában nyújtják, a 64.g) pontban foglalt további feltételek alkalmazandók.

- b) az elsődleges mezőgazdasági termeléssel foglalkozó vállalkozásoknak nyújtott támogatás nem kötődik a forgalomba hozott termékek árához vagy mennyiségéhez;
- c) a halászati és akvakultúra-ágazatban működő vállalkozásoknak nyújtott támogatás nem tartozik a 717/2014/EU rendelet ⁽⁶⁶⁾ 1. cikke (1) bekezdésének a)–k) pontjában említett támogatási kategóriák közé.

- (57) Ha egy vállalkozás több ágazatban is tevékenykedik, és ezekre az 55.a) pont és az 56.a) pont szerint eltérő maximális összegek vonatkoznak, az érintett tagállamnak megfelelő eszközökkel, például számviteli elkülönítéssel biztosítania kell az említett tevékenységekre vonatkozó felső határok betartását, és azt, hogy a teljes maximális összeg vállalkozásonként ne haladja meg a 2 millió EUR-t. Ha egy vállalkozás kizárólag az 56.a) pont szerinti ágazatokban tevékenykedik, a teljes maximális összeg vállalkozásonként nem haladhatja meg a 300 000 EUR-t.
- (58) Az e közlemény alapján, visszafizetendő előlegek, garanciák, hitelek vagy más visszafizetendő eszközök formájában biztosított intézkedések átalakíthatók más támogatási formákká, például vissza nem térítendő támogatássá, amennyiben az átalakításra legkésőbb 2024. június 30-ig sor kerül, és teljesülnek az e szakaszban foglalt feltételek.

2.2. Garanciák formájában nyújtott likviditási támogatás

- (59) A jelenlegi körülmények között az aktuális válsággal érintett vállalkozások likviditáshoz való hozzáféréseinek biztosításához megfelelő, szükséges és célzott megoldást kínálhatnak a korlátozott időtartamú és összegű állami hitelgaranciák ⁽⁶⁷⁾.
- (60) Ugyanazon mögöttes hitel tőkeösszege esetében az e szakasz alapján nyújtott garanciák nem halmozhatók az e közlemény 2.3. szakasza alapján nyújtott támogatással és fordítva, vagy a Covid19-járvánnyal összefüggő ideiglenes keret 3.2. vagy 3.3. szakasza alapján nyújtott támogatással. Az e szakasz alapján nyújtott garanciák különböző hitelek esetén halmozhatók, amennyiben a hitelek teljes összege kedvezményezettenként nem haladja meg az ezen korábbi közlemény 61.e) pontjában meghatározott felső határokat. A kedvezményezett egyszerre az e szakasz szerint nyújtott több intézkedésből is részesülhet, amennyiben a hitelek teljes összege kedvezményezettenként nem haladja meg a 61.e) pontban meghatározott felső határokat.
- (61) A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek fogja tekinteni az ilyen, állami garanciák formájában nyújtott állami támogatást, ha:
- a) az állami garanciákat vállalkozásoknak nyújtott új, egyedi hitelekre nyújtják;
- b) a garanciadíjakat egyedi hitelenként olyan minimumszinten rögzítik, amely a garanciával biztosított hitel futamidejének növekedésével fokozatosan emelkedik az alábbi táblázat szerint:

A kedvezményezett típusa	Az 1. évben	A 2–3. évben	A 4–6. évben
Kkv-k	25 bázispont	50 bázispont	100 bázispont
Nagyvállalkozások	50 bázispont	100 bázispont	200 bázispont

⁽⁶⁶⁾ A Bizottság 717/2014/EU rendelete (2014. június 27.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 90., 2014.6.28., 45. o.).

⁽⁶⁷⁾ E szakasz alkalmazásában az „állami hitelgaranciák” fogalma bizonyos faktoringtermékekre vonatkozó garanciákat is magában foglal, konkrétan a visszerthes és a visszterhermentes faktoringra – amikor a faktort visszerthesi jog illeti meg az adóssal szemben – vonatkozó garanciát. Az elismerhető visszterhermentes faktoringtermékeknek azokra a termékekre kell korlátozódnuk, amelyeket csak azt követően hajtanak végre, hogy az eladó már teljesítette az ügylet rá eső részét, azaz nyújtotta a terméket vagy a szolgáltatást. Az „állami hitelgaranciák” fogalmába a pénzügyi lízing is beletartozik. Amennyiben az állami garanciák célja olyan vállalkozások likviditási szükségleteinek kezelése, amelyeknek pénzügyi biztosítékot kell nyújtaniuk az energiapiacokon folytatott kereskedési tevékenységekhez, ezek az állami garanciák kivételesen bankgaranciákat is fedezhetnek vagy pénzügyi biztosítékként is nyújthatók központi szerződő feleknek vagy klíringtagoknak.

- c) alternatív megoldásként a tagállamok olyan programokat is bejelenthetnek, amelyek a fenti táblázaton alapulnak, de az egyes hitelek tekintetében eltérhet a garanciavállalás időtartama, a garanciadíjak és a garanciafedezet (például az alacsonyabb garanciafedezet ellensúlyozhatja a hosszabb futamidőt vagy alacsonyabb garanciadíjakat tehet lehetővé); a garancia teljes időtartamára alkalmazható átalánydíj, ha az magasabb a fenti táblázatban a kedvezményezettek minden egyes típusa tekintetében az 1. évre meghatározott minimumdíjknál, és azt kiigazították a garancia e pont szerinti időtartamának és fedezetének megfelelően;
- d) a garanciát legkésőbb 2023. december 31-ig nyújtják;
- e) Az e szakasz alapján nyújtott garanciában részesülő hitelek kedvezményezettenkénti teljes összege nem haladhatja meg:
- i. a kedvezményezett elmúlt három lezárt számviteli időszakban elért átlagos teljes éves forgalmának 15 %-át ⁽⁶⁸⁾;
 - ii. a támogatás iránti kérelem benyújtásának hónapját megelőző 12 hónap energiaköltségének 50 %-át ⁽⁶⁹⁾; vagy
 - iii. a hitel összege a tagállam által a Bizottságnak értékelésre benyújtott megfelelő (például a kedvezményezett által a jelenlegi válság alatt tapasztalt kihívásokkal összefüggő) indokolással ⁽⁷⁰⁾ megnövelhető, hogy
 - fedezni tudja kkv-k ⁽⁷¹⁾ esetében a következő – a hitelnyújtás időpontjától számított – 12 hónap, nagyvállalatok esetében pedig a következő 6 hónap likviditási szükségletét;
 - fedezni tudja a következő – a hitelnyújtás időpontjától számított – 12 hónapban a pénzügyi biztosítékok nyújtásával összefüggő likviditási szükségleteket azon nagyvállalatok esetében, amelyeknek pénzügyi biztosítékot kell nyújtaniuk az energiapiacokon folytatott kereskedési tevékenységekhez;
 - a likviditási szükségletet a kedvezményezettnek kell megállapítania, nyilatkozat formájában ⁽⁷²⁾;
 - a Covid19-járvánnyal összefüggő ideiglenes keret szerinti támogatási intézkedésekkel már fedezett likviditási szükségletek nem fedezhetők az e közlemény alapján elfogadott intézkedésekkel;
- f) hacsak nem differenciálják a 61.c) pontnak megfelelően, a garancia legfeljebb hat év időtartammal adható, és a garancia által nyújtott fedezet nem haladhatja meg:
- i. a hitel tőkeösszegének 90 %-át, ha a veszteségeket a hitelintézet és az állam arányosan és azonos feltételekkel viseli; vagy
 - ii. a hitel tőkeösszegének 35 %-át, ha a veszteségeket először az állam viseli, és csak utána a hitelintézetek (vagyis az első veszteségre nyújtott garancia esetében); valamint
 - iii. mindkét fenti esetben, amikor a hitel összege idővel csökken – például a hiteltörlesztés megkezdésével –, a garantált összegnek arányosan csökkennie kell;

⁽⁶⁸⁾ Ha az intézkedés kedvezményezettjei olyan újonnan alapított vállalkozások, amelyek nem rendelkeznek három lezárt éves beszámolóval, az 61.e) pont i. alpontjában előírt felső határt az alapján kell kiszámítani, hogy a támogatási kérelem vállalkozás általi benyújtásakor a vállalkozás mennyi ideje létezik.

⁽⁶⁹⁾ Ha az intézkedés kedvezményezettjei olyan újonnan alapított vállalkozások, amelyek nem rendelkeznek a benyújtást megelőző tizenkét hónapos időszak egészére vonatkozó nyilvántartással, a 61.e) pont ii. alpontjában előírt felső határt az alapján kell kiszámítani, hogy a támogatási kérelem vállalkozás általi benyújtásakor a vállalkozás mennyi ideje létezik.

⁽⁷⁰⁾ A megfelelő indokolás kapcsolódhat az olyan ágazatokban tevékenykedő kedvezményezettekhez, amelyeket különösen érintenek az agresszió közvetlen vagy közvetett hatásai, többek között az EU és nemzetközi partnerei által bevezetett szankciók, valamint a – például Oroszország által – hozott ellenintézkedések. Az említett hatások közé tartoznak az ellátási láncok zavarai, Oroszország vagy Ukrajna kifizetetlen tartozásai, a kibertámadások fokozott kockázatai, vagy a jelenlegi válsággal érintett egyes input- vagy nyersanyagok árának emelkedése.

⁽⁷¹⁾ Az általános csoportmentességi rendelet I. mellékletében meghatározottak szerint.

⁽⁷²⁾ A likviditási terv magában foglalhat mind működő tőkét, mind beruházási költségeket. A Bizottság egyértelművé teszi, hogy amíg ez a közlemény hatályos, a tagállamok e szakasz alapján további állami garanciákat nyújthatnak azoknak a kedvezményezetteknek, amelyek már részesültek ilyen támogatásban, azon új likviditási szükségletek figyelembevételében, amelyekre a likviditási szükségletek értékelése eredetileg nem terjedt ki. Az ilyen támogatásoknak az e közleményben foglalt valamennyi feltételnek meg kell felelniük, és biztosítani kell, hogy egy likviditási szükségletre ne nyújtsanak egynél többször fedezetet.

- g) a tagállam által benyújtandó megfelelő indokolás alapján és a 61.a), 61.e), 61.f) és 61.h) pontoktól eltérve az állami garancia központi szerződőfeleknek vagy klíringtagoknak nyújtott tőkefedezet nélküli pénzügyi biztosíték⁽⁷³⁾ formáját öltheti olyan új likviditási szükségletek fedezése céljából, amelyek energiaipari vállalkozásoknak az energiapiacokon folytatott, elszámolt kereskedelmi tevékenységéhez való pénzügyibiztosíték-nyújtás szükségességéből erednek. A garanciafedezet ez esetben kivételesen meghaladhatja a 90 %-ot. A tőkefedezet nélküli garanciák esetében a tagállamoknak:
- i. 90 %-ot meghaladó garanciafedezet esetén meggyőző és konkrét bizonyítékokkal igazolniuk kell a magasabb fedezet szükségességét, valamint vállalniuk kell, hogy meggyőződnek arról és rendszeresen nyomon követik azt, hogy a végső kedvezményezettek nem képesek-e a szóban forgó likviditási szükségleteket más belső vagy külső finanszírozási forrásból fedezni, az e közlemény szerint nyújtott egyéb támogatásokat is beleértve;
 - ii. meg kell indokolniuk a garanciák összegét, amely semmiképpen sem haladhatja meg a következő 12 hónapra vonatkozó azon likviditási szükségletek összegét, amelyek az energiapiacokon folytatott, elszámolt kereskedelmi tevékenységekhez való pénzügyibiztosíték-nyújtás szükségességéből erednek. A tagállamoknak rendszeresen felül kell vizsgálniuk ezeket az igényeket;
 - iii. meg kell indokolniuk a garancianyújtás időtartamát, amelynek a 2023. december 31-ig tartó időszakra kell korlátozódnia és semmiképpen sem haladhatja meg azt az időszakot, amelyben az ilyen garanciák a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletet a központi szerződő felekre vonatkozó követelményekről szóló szabályozási technikai standardok tekintetében kiegészítő 2012. december 19-i 153/2013/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet⁽⁷⁴⁾ módosított változata szerint nagymértékben likvid biztosítékeszköznek minősülnek.
 - iv. be kell mutatniuk, hogy a garancia érvényesítésének feltételei miként kezelik kellőképpen az erkölcsi kockázatot a kedvezményezett és a pénzügyi közvetítő tekintetében. Ez különösen a garanciaösszeg végső kedvezményezettől való visszakövetelésére vonatkozó feltételt érinti, amely szerint a tagállamnak a végső kedvezményezett eszközei iránti követeléseit ugyanolyan vagy magasabb prioritási szintűnek kell tekinteni, mint a végső kedvezményezett egyéb fennálló előresorolt adósságait vagy hiteleit;
 - v. meg kell adniuk az ilyen garanciák esetében felszámolandó díjakat, amelyek minimális mértéke a 61.b) pontban foglalt táblázatban szereplő díj plusz 200 bázispont, amelyhez – amennyiben a központi szerződő fél vagy klíringtag nem számít fel semmilyen kamatot vagy díjat a tőkefedezet nélküli biztosítékból adódó pozíció miatt – a 64.b) pontban meghatározott alapkamatlábát hozzá kell adni;
 - vi. biztosítaniuk kell a 61.d) és a 61.i) pontnak való megfelelést is. A 61.c) pont szerinti opció nem alkalmazandó, és a garanciák kizárólag a 61.g) pontban meghatározott likviditási szükségletekhez kapcsolódhatnak;
- h) a garancia beruházási és/vagy működőtőke-hitelekre nyújtható;
- i) a garanciák nyújthatók közvetlenül a végső kedvezményezetteknek vagy hitelintézeteknek és más pénzügyi intézményeknek mint pénzügyi közvetítőknek. A hitelintézeteknek vagy más pénzügyi intézményeknek a lehető legnagyobb mértékben tovább kell adniuk a garanciából eredő előnyöket a végső kedvezményezetteknek. A pénzügyi közvetítőnek képesnek kell lennie annak igazolására, hogy olyan mechanizmust működtet, amely az állami garanciák nélküli állapothoz képest a finanszírozási volumen növelésével, kockázatosabb portfóliók vállalásával, illetve a fedezeti követelmények, a garanciaadójak vagy a kamatlábak csökkentésével a lehető legnagyobb mértékben biztosítja az előnyök végső kedvezményezetteknek való továbbadását.

2.3. Kedvezményes hitelek formájában nyújtott likviditási támogatás

- (62) A jelenlegi körülmények között az aktuális válsággal érintett vállalkozások likviditáshoz való hozzáféréseinek biztosításához megfelelő, szükséges és célzott megoldást kínálhatnak a korlátozott időtartamra és összegre vonatkozó kedvezményes hitelkamatlábak.

⁽⁷³⁾ Amint azt a 67. lábjegyzetben kifejtettük, és ellentétben az e szakasz szerinti, közvetlenül a vállalkozásoknak történő likviditásnyújtás megkönnyítésére szolgáló állami hitelgaranciákkal, a 61.g) pont alapján pénzügyi biztosítékként nyújtott állami garanciáknak nincs tőkefedezete, és azokat közvetlenül a központi szerződő félnek vagy klíringtagnak nyújtják, alaptermék nélkül.

⁽⁷⁴⁾ HL L 52., 2013.2.23., 41. o.

(63) Ugyanazon mögöttes hitel tőkeösszege esetében az e szakasz alapján nyújtott hitelek nem halmozhatók az e közlemény 2.2. szakasza alapján nyújtott támogatással és fordítva. Az e közlemény alapján nyújtott hitelek és garanciák különböző hitelek esetén halmozhatók, amennyiben a hitelek teljes összege kedvezményezettenként nem haladja meg a 61.e) pontban vagy a 64.e) pontban meghatározott felső határokat. A kedvezményezett egyszerre az ezen szakasz szerint nyújtott több kedvezményes hitelből is részesülhet, amennyiben a hitelek teljes összege kedvezményezettenként nem haladja meg a 64.e) pontban meghatározott felső határokat.

(64) A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek fogja tekinteni a jelenlegi válság nyomán kedvezményes hitelek formájában nyújtott állami támogatást, ha teljesülnek a következő feltételek:

- a) a hiteleket nem hitelintézeteknek vagy más pénzügyi intézményeknek nyújtják;
- b) a hitelek kedvezményes kamatlába megfelel legalább a 2022. október 1-jén ⁽⁷⁵⁾ vagy a támogatás odaítélésének időpontjában rendelkezésre álló alapkamatláb (az 1 éves IBOR vagy a Bizottság által közzétett, azzal egyenértékű ráta ⁽⁷⁶⁾) és az alábbi táblázatban ⁽⁷⁷⁾ meghatározott hitelkockázati felár összegének.

A kedvezményezett típusa	Hitelkockázati felár az 1. évben	Hitelkockázati felár a 2–3. évben	Hitelkockázati felár a 4–6. évben
Kkv-k	25 bázispont ⁽⁷⁸⁾	50 bázispont ⁽⁷⁹⁾	100 bázispont
Nagyvállalkozások	50 bázispont	100 bázispont	200 bázispont

- c) alternatív megoldásként a tagállamok olyan programokat is bejelenthetnek, amelyek a fenti táblázaton alapulnak, de a hitel futamideje és a hitelkockázati felár mértéke tekintetében eltérhetnek, például a hitel teljes futamidejére alkalmazható hitelkockázati átalányfelár, ha az magasabb a kedvezményezettek minden egyes típusára vonatkozóan az 1. évre meghatározott minimális hitelkockázati felárnál, és azt kiigazították a hitel e pont szerinti futamidejének megfelelően ⁽⁸⁰⁾ ⁽⁸¹⁾;
- d) a hitelszerződéseket legkésőbb 2023. december 31-ig aláírják, és azok legfeljebb hat évre szólnak, hacsak nem differenciálják őket a 64.c) pontnak megfelelően;
- e) a hitelek teljes összege kedvezményezettenként nem haladhatja meg:
- i. a kedvezményezett elmúlt három lezárt számviteli időszakban elért átlagos teljes éves forgalmának 15 %-át ⁽⁸²⁾; vagy
- ii. a támogatás iránti kérelem benyújtásának hónapját megelőző 12 hónap energiaköltségének 50 %-át ⁽⁸³⁾;

⁽⁷⁵⁾ A 2022. december 31-ig nyújtott hitelek esetében a 2022. február 1-jei alapkamatláb alkalmazható.

⁽⁷⁶⁾ Az alapkamatlábak a referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapítási módjának módosításáról szóló bizottsági közleménynek (HL C 14., 2008.1.19., 6. o.) megfelelően kiszámított kamatlábak, amelyek közzétételre kerülnek a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján: https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates_hu.

⁽⁷⁷⁾ Amennyiben a kamatfizetésekre türelmi időt alkalmaznak, a kamatlábaknak meg kell felelniük a 64.b) pontban a minimális kamatlábakra vonatkozóan előírt feltételeknek, a kamatoknak a türelmi időszak első napjától kell halmozódniuk, és azokat legalább évente tőkésíteni kell. A hitelszerződések változatlanul legfeljebb a hitelnyújtás időpontjától számított hat évre szólnak, hacsak nem differenciálják őket a 64.c) pontnak megfelelően, és a hitelek teljes összege kedvezményezettenként nem haladja meg a 64.e) pontban meghatározott felső határt.

⁽⁷⁸⁾ A teljes minimumkamatláb (alapkamatláb plusz hitelkockázati felárak) éves szinten legalább 10 bázispontnak kell lennie.

⁽⁷⁹⁾ A teljes minimumkamatláb (alapkamatláb plusz hitelkockázati felárak) éves szinten legalább 10 bázispontnak kell lennie.

⁽⁸⁰⁾ A teljes minimumkamatláb (alapkamatláb plusz hitelkockázati felárak) éves szinten legalább 10 bázispontnak kell lennie.

⁽⁸¹⁾ A 64.c) pont szerinti differenciálással kapcsolatos ítélkezési gyakorlat összefoglalása megtalálható a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján: https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/ukraine_hu.

⁽⁸²⁾ Ha az intézkedés kedvezményezettjei olyan újonnan alapított vállalkozások, amelyek nem rendelkeznek három lezárt éves beszámolóval, az 64.e) pont i. alpontjában előírt felső határt az alapján kell kiszámítani, hogy a támogatási kérelem vállalkozás általi benyújtásakor a vállalkozás mennyi ideje létezik.

⁽⁸³⁾ Ha az intézkedés kedvezményezettjei olyan újonnan alapított vállalkozások, amelyek nem rendelkeznek a benyújtást megelőző tizenkét hónapos időszakra egészére vonatkozó nyilvántartással, a 64.e) pont ii. alpontjában előírt felső határt az alapján kell kiszámítani, hogy a támogatási kérelem vállalkozás általi benyújtásakor a vállalkozás mennyi ideje létezik.

- iii. a hitel összege a tagállam által a Bizottságnak benyújtott megfelelő (például a kedvezményezett által a jelenlegi válság alatt tapasztalt kihívásokkal összefüggő) indoklással ⁽⁸⁴⁾ megnövelhető, hogy
- fedezze a likviditási szükségleteket: kkv-k ⁽⁸⁵⁾ esetében a következő 12 hónapra, nagyvállalatok esetében pedig a következő 6 hónapra;
 - azon nagyvállalatok esetében, amelyeknek pénzügyi biztosítékot kell nyújtaniuk az energiapiacokon folytatott kereskedési tevékenységekhez – a hitelnyújtás időpontjától számított – 12 hónapban a pénzügyi biztosítékok nyújtásával összefüggő likviditási szükségletek fedezése;
 - a likviditási szükségletet a kedvezményezettnek kell megállapítania, nyilatkozat formájában ⁽⁸⁶⁾;
 - a Covid19-járvánnyal összefüggő ideiglenes keret szerinti támogatási intézkedésekkel már fedezett likviditási szükségletek nem tartoznak e közlemény hatálya alá;
- f) a hitelek beruházási és/vagy működőtőke-szükségletekre nyújthatók;
- g) a hitelek nyújthatók közvetlenül a végső kedvezményezetteknek vagy hitelintézeteken és más pénzügyi intézményeken mint pénzügyi közvetítőkön keresztül. Ilyen esetben a hitelintézeteknek a lehető legnagyobb mértékben tovább kell adniuk a kedvezményes kamatlábú hitelekből eredő előnyöket a végső kedvezményezetteknek. A pénzügyi közvetítőnek képesnek kell lennie annak igazolására, hogy olyan mechanizmust működtet, amely a lehető legnagyobb mértékben biztosítja az előnyök végső kedvezményezetteknek való továbbadását, anélkül hogy az e szakasz szerinti kedvezményes hitel nyújtását a meglévő hitelek refinanszírozásától tenné függővé.

2.4. A földgáz- és villamosenergia-árak kivételesen nagymértékű emelkedéséből fakadó többletköltségekhez nyújtott támogatás

(65) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontján alapuló meglévő, valamint az e közleményben meghatározott lehetőségeken túl az ideiglenes támogatás mérsékelheti azokat a következményeket, amelyek a földgáz- és villamosenergia-áraknak az Ukrajna elleni orosz agresszió miatt bekövetkezett kivételesen nagymértékű emelkedéséből fakadnak. A vállalkozások vagy a jelenlegi vagy a korábbi energiafogyasztásuk alapján részesülhetnek ilyen támogatásban. Az első esetben a támogatás lehetővé tenné a leginkább érintett vállalkozások gazdasági tevékenységének folytatását, de jellegénél fogva kevésbé ösztönözne az energiatakarékosságra. Az EU-ba irányuló gázellátás szűkösségével összefüggésben ugyanakkor fontos továbbra is erőteljesen ösztönözni a keresletcsökkentést és a gázfogyasztás csökkentése felé történő fokozatos elmozdulást. A korábbi energiafogyasztás alapján nyújtott támogatás nem érintené az energiafogyasztás csökkentését célzó piaci ösztönzőket és segítséget nyújtana a vállalkozásoknak a jelenlegi válság következményeivel való megküzdéshez, feltéve, hogy a kedvezményezettek a termelési tevékenységeiket nem csökkentik sokkal nagyobb mértékben, mint ami a célzott energiamegtakarítás megvalósításához szükséges, illetve nem helyezik át fogyasztásukat máshová. A tagállamoknak e célból megfelelő kötelezettségvállalásokat kell kérniük a kedvezményezettektől. A tagállamok bármely támogatható időszakra vonatkozóan bevezethetnek a jelenlegi vagy a korábbi energiafogyasztáson alapuló támogatási programot.

⁽⁸⁴⁾ A releváns indoklás vonatkozhat az olyan ágazatokban tevékenykedő kedvezményezettekre, amelyeket különösen érintenek az orosz agresszió közvetlen vagy közvetett hatásai, ideértve az EU és nemzetközi partnerei által hozott gazdasági korlátozó intézkedéseket, valamint az Oroszország által hozott ellenintézkedéseket. E hatások közé tartozhatnak az ellátási láncok zavarai, az oroszországi vagy ukrainjai szereplők által teljesítendő fennmaradó kifizetések, az energiapiaci árak és a kapcsolódó biztosítékgigények fokozott ingadozása, a kibertamadások fokozott kockázata vagy a jelenlegi válság által érintett egyes inputok vagy nyersanyagok árának emelkedése.

⁽⁸⁵⁾ Az általános csoportmentességi rendelet I. mellékletében meghatározottak szerint.

⁽⁸⁶⁾ A likviditási terv magában foglalhat mind működő tőkét, mind beruházási költségeket. A Bizottság egyértelművé teszi, hogy amíg ez a közlemény hatályos, a tagállamok e szakasz alapján további kedvezményes hiteleket nyújthatnak azoknak a kedvezményezetteknek, amelyek már részesültek ilyen támogatásban, azon új likviditási szükségletek figyelembevételében, amelyekre a likviditási szükségletek értékelése eredetileg nem terjedt ki. Az ilyen támogatásoknak az e közleményben foglalt valamennyi feltételnek meg kell felelniük, és biztosítani kell, hogy egy likviditási szükségletre ne nyújtsanak egyenlő többször fedezetet.

(66) A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinti az állami támogatást, ha a következő kritériumok mindegyike teljesül:

- a) a támogatás nyújtására legkésőbb 2023. december 31-ig sor kerül ⁽⁸⁷⁾;
- b) a támogatás nyújtható közvetlen támogatások, adókedvezmény ⁽⁸⁸⁾ vagy fizetési könnyítés formájában vagy egyéb formában, például visszafizetendő előlegek, garanciák ⁽⁸⁹⁾, hitelek ⁽⁹⁰⁾ és saját tőke formájában, feltéve, hogy az ilyen intézkedések teljes névértéke a támogatási intenzitás és a támogatás összege tekintetében alkalmazandó felső határt nem haladja meg. A számításokhoz bruttó, vagyis adókat és egyéb terheket is tartalmazó adatokat kell használni;
- c) a visszafizetendő előlegek, garanciák, hitelek vagy más visszafizetendő eszközök formájában nyújtott támogatások átalakíthatók más támogatási formákká, például vissza nem térítendő támogatássá, amennyiben az átalakításra legkésőbb 2024. június 30-ig sor kerül;
- d) a támogatást becsült költségvetéssel rendelkező program keretében nyújtják; A tagállamok a támogatásnyújtást korlátozhatják a gazdaság vagy a belső piac biztonsága és rezilienciája szempontjából különösen fontos gazdasági ágazatokat támogató tevékenységekre, figyelembe véve például a kritikus, nem védett felhasználók rangsorolásának a „Gázmegtakarítás a téli ellátásbiztonságért” című közleményben ⁽⁹¹⁾ meghatározott kritériumait. Ezeket a korlátokat azonban tágan kell meghatározni, és nem vezethetnek a lehetséges kedvezményezettnek körének mesterséges korlátozásához;
- e) e szakasz alkalmazásában az elszámolható költségeket a földgáz (beleértve az alapanyagként szolgáló földgázt is), a villamos energia, valamint a közvetlenül a kedvezményezett ⁽⁹²⁾ által beszerzett földgázból és villamos energiából előállított fűtés és hűtés ⁽⁹³⁾ fogyasztása alapján számítják ki. A maximális elszámolható költség kiszámítása a következő képlet alapján történik:

$$(p(t) - p(\text{ref}) \times 1,5) \times q$$

Amely képletben:

t egy adott hónap vagy egy több, egymást követő hónapot felölelő időszak 2022. február 1. és legkésőbb 2023. december 31. között (támogatható időszak)

ref a 2021. január 1-jétől 2021. december 31-ig tartó időszak (referencia-időszak)

p(t) a kedvezményezett által a támogatható időszakban fogyasztott egységek átlagos egységára (például EUR/MWh-ban megadva)

p(ref) a kedvezményezett által a referencia-időszakban fogyasztott egységek átlagos egységára (például EUR/MWh-ban megadva)

⁽⁸⁷⁾ Ettől eltérve, ha a támogatást csak a kedvezményezett által benyújtott igazoló dokumentumok utólagos ellenőrzését követően ítélik oda, és a tagállam úgy dönt, hogy nem biztosítja az 68. pont szerinti előlegkifizetés lehetőségét, a támogatás 2024. március 31-ig nyújtható, feltéve, hogy tiszteletben tartják a 66.e) pont szerinti támogatható időszakot, valamint a 68. pontban meghatározott követelményeket.

⁽⁸⁸⁾ Amennyiben a támogatást adókedvezmény formájában nyújtják, a szóban forgó kedvezmény alapját jelentő adókötelezettség legkésőbb 2023. december 31-ig keletkezett.

⁽⁸⁹⁾ Amennyiben a támogatást e szakasz alapján garancia formájában nyújtják, a 61.i) pontban foglalt további feltételek alkalmazandók.

⁽⁹⁰⁾ Amennyiben a támogatást e szakasz alapján hitelek formájában nyújtják, a 64.g) pontban foglalt további feltételek alkalmazandók.

⁽⁹¹⁾ COM(2022) 360 final.

⁽⁹²⁾ Kizárólag a 2.4. szakasz alkalmazásában a „kedvezményezett” jelentése: vállalkozás vagy egy vállalkozás részét képező jogalany.

⁽⁹³⁾ Távfűtési vagy távhűtési hálózatok esetében előfordulhat, hogy nem lehet pontosan meghatározni a központi forrás által felhasznált üzemanyag-mennyiséget. Ilyen esetben a tagállamok támaszkodhatnak a távfűtés üzemeltetője által az adott hálózatok energiamixére vonatkozóan kiadott tanúsítványokra vagy becslésekre, és ezen információk alapján kiszámíthatják, hogy a fűtési/hűtési fogyasztás mekkora hányadára nyújtható kompenzáció e szakasz szerint.

q a külső szállítóktól beszerzett és a kedvezményezett által végső felhasználóként elfogyasztott mennyiség ⁽⁹⁴⁾. A tagállam ezt a következő mutatók egyikével adhatja meg:

- q(t), azaz a kedvezményezett fogyasztása a támogatható időszakban vagy
- q(ref), azaz a kedvezményezett fogyasztása a referencia-időszakban.

2022. szeptember 1-jétől a q nem haladhatja meg a kedvezményezett által 2021 azonos időszakában fogyasztott mennyiség 70 %-át;

- f) a támogatás teljes összege kedvezményezettenként egyetlen időpontban sem haladja meg az elszámolható költségek 50 %-át, és vállalkozásonként bármely időpontban legfeljebb 4 millió EUR lehet;
- g) az e szakasz alapján nyújtott támogatás halmozható a 2.1. szakasz alapján nyújtott támogatással, amennyiben a támogatás teljes összege vállalkozásonként nem haladja meg az e szakasz szerinti maximális támogatási intenzitást. Ugyanazon fogyasztási volumen esetében a korábbi fogyasztás (q(ref)) alapján kiszámított, e szakasz szerint nyújtott támogatás nem halmozható 2.7. szakasz alapján nyújtott támogatással.

(67) Bizonyos helyzetekben további támogatásra lehet szükségük azoknak a kedvezményezetteknek, akiknek a gazdasági teljesítménye a válság idején csökkent. A tagállamok a 66.f) pontnak megfelelően számított értékeket meghaladó támogatást nyújthatnak abban az esetben, ha a 66.a)–e) és g) pont szerinti feltételeken túl a következő feltételek is teljesülnek:

- a) a támogatás teljes összege kedvezményezettenként egyetlen időpontban sem haladja meg az elszámolható költségek 40 %-át, és vállalkozásonként bármely időpontban legfeljebb 100 millió EUR lehet;
- b) a „nagy energiaintenzitású vállalkozásnak” ⁽⁹⁵⁾ minősülő kedvezményezettek esetében a támogatás teljes összege kedvezményezettenként az elszámolható költségek legfeljebb 65 %-áig megnövelhető, és egyetlen időpontban sem haladhatja meg a vállalkozásonkénti 50 millió EUR-t. Emellett a kedvezményezettnek igazolnia kell vagy azt, hogy EBITDA-ja ⁽⁹⁶⁾ (a támogatás nélkül) a támogatható időszakban legalább 40 %-kal csökkent a referencia-időszakra vonatkozó EBITDA-hoz képest, vagy azt, hogy EBITDA-ja a támogatható időszakban negatív (a támogatás nélkül);
- c) azon „nagy energiaintenzitású vállalkozásnak” minősülő kedvezményezettek esetében, amelyek az I. mellékletben felsorolt ágazatok vagy alágazatok közül egyben vagy többen fejtik ki tevékenységüket ⁽⁹⁷⁾, a támogatás teljes összege kedvezményezettenként az elszámolható költségek legfeljebb 80 %-áig megnövelhető, és egyetlen időpontban sem haladhatja meg a vállalkozásonkénti 150 millió EUR-t. Emellett a kedvezményezettnek igazolnia kell vagy azt, hogy EBITDA-ja (a támogatás nélkül) a támogatható időszakban legalább 40 %-kal csökkent a referencia-időszakra vonatkozó EBITDA-hoz képest, vagy azt, hogy EBITDA-ja a támogatható időszakban negatív (a támogatás nélkül);
- d) A 67.a), 67.b) és 67.c) pont alapján nyújtott támogatás esetében a kedvezményezett támogatható időszakra vonatkozó EBITDA-ja – a támogatás teljes összegét is beleszámítva – nem haladhatja meg a kedvezményezett referencia-időszakra vonatkozó EBITDA-jának 70 %-át. Azokban az esetekben, amikor az EBITDA a referencia-időszakban negatív volt, a támogatás nem vezethet az EBITDA 0 feletti növekedéséhez a támogatható időszakban.

⁽⁹⁴⁾ A kedvezményezett által szolgáltatott bizonyítékoknak megfelelően, például a megfelelő számla alapján. Csak a végfelhasználók energiafogyasztása vehető számításba, az értékesítés és a saját termelés nem. Az energiaágazat saját energiafogyasztása és az energiaátalakítás és -elosztás során bekövetkező veszteségek nem vehetők figyelembe.

⁽⁹⁵⁾ „Nagy energiaintenzitású vállalkozás” olyan jogalany, amely esetében az energiatermékek (köztük a földgáztól eltérő energiatermékek és a villamos energia) beszerzési értéke eléri legalább a termelési érték vagy a forgalom 3,0 %-át a 2021. naptári évre vonatkozó pénzügyi elszámolási jelentések adatai alapján. Alternatív megoldásként használhatók a 2022. első félévére vonatkozó adatok is, amely esetben a kedvezményezett akkor minősül „nagy energiaintenzitású vállalkozásnak”, ha az energiatermékek (köztük a földgáztól eltérő energiatermékek és a villamos energia) beszerzési értéke eléri legalább a termelési érték vagy a forgalom 6,0 %-át.

⁽⁹⁶⁾ Az EBITDA a kamatfizetés, adózás, értékcsökkenési leírás és amortizáció előtti eredmény.

⁽⁹⁷⁾ Az I. melléklet felsorolja azokat az ágazatokat és alágazatokat, amelyek az energiaválság miatt különösen ki vannak téve a versenyképesség csökkenésének, és amelyek esetében az (al)ágazat harmadik országokkal folytatott kereskedelmének intenzitása és a kibocsátási intenzitás objektív helyettesítő. Valamely kedvezményezett az ágazati nemzeti számlákban szereplő besorolása alapján minősíthető az I. mellékletben felsorolt ágazatban vagy alágazatban tevékenykedőnek, vagy ha 2021-ben forgalmának vagy termelési értékének több mint 50 %-a egy vagy több, az I. mellékletben szereplő tevékenységből származik.

(68) E szakasz értelmében a támogatást nyújtó hatóság előleget fizethet a vállalkozásnak. Ilyen esetben a támogatást nyújtó hatóság az e szakasz szerinti jogosultsági feltételekre vonatkozó becsléseket is figyelembe vehet, amennyiben tiszteletben tartja az e szakaszban meghatározott maximális támogatási intenzitást. A támogatást nyújtó hatóságnak ki kell alakítania egy ellenőrzési folyamatot a vonatkozó jogosultsági feltételek és maximális támogatási intenzitások tényadatok alapján történő utólagos ellenőrzése céljából, valamint a jogosultsági feltételeknek meg nem felelő vagy a maximális támogatási intenzitást meghaladó támogatási kifizetéseknek a legkésőbb a támogatható időszak végét követő hat hónapon belüli visszafizettetése érdekében.

2.5. A megújuló energia, az energiatárolás és a megújuló hőenergia REPowerEU szempontjából releváns elterjedésének felgyorsításához nyújtott támogatás

(69) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében rendelkezésre álló lehetőségeken túl az Ukrajna elleni orosz katonai agresszióval és a REPowerEU tervvel ⁽⁹⁸⁾ összefüggésben alapvető fontosságú a megújuló energia rendelkezésre állásának költséghatékony módon történő felgyorsítása és kiterjesztése, a fosszilis tüzelőanyagok orosz importjától való függőség mielőbbi csökkentése és az energetikai átállás felgyorsítása érdekében. A napenergia-kapacitás, a szélenergia-kapacitás, a geotermikusenergia-kapacitás, a villamosenergia- és hőenergia-tárolás és a megújuló hőenergia alkalmazásának, valamint a megújuló hidrogén, a hulladékból és maradványanyagokból előállított biogáz és biometán előállításának felgyorsításához nyújtott állami támogatás a jelenlegi helyzetben az importált fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésére irányuló megfelelő, szükséges és célzott megoldás részét képezi. Tekintettel arra, hogy sürgősen végre kell hajtani a megújuló hőenergia, az energiatárolás és a fűtési célú megújuló energiaforrások elterjesztésének felgyorsítását célzó projekteket, ideiglenes jelleggel indokolt olyan egyszerűsítések bevezetése, amelyek megkönnyítik a támogatási intézkedések végrehajtását.

(70) A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinti a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia, a megújuló hidrogén, a hulladékból és maradványanyagokból előállított biogáz és biometán, a villamosenergia- és hőenergia-tárolás, valamint a megújuló hőenergia előmozdítására nyújtott támogatást, feltéve, hogy teljesülnek az alábbi feltételek:

- a) a támogatás a következők valamelyikére nyújtható:
 - i. fotovoltaikus energia vagy egyéb napenergia termelése;
 - ii. szélenergiás villamosenergia-termelés;
 - iii. geotermikus energia termelése;
 - iv. villamosenergia- és hőenergia-tárolás (az e szakasz hatálya alá tartozó egyéb típusú beruházások egyikével kombinálva is);
 - v. megújuló hőenergia előállítása, többek között hőszivattyúkon keresztül, az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁹⁹⁾ VII. mellékletének megfelelően;
 - vi. megújuló hidrogén termelése;
 - vii. biogáz és biometán hulladékból és maradványanyagokból történő előállítása az (EU) 2018/2001 irányelv 29. cikke szerinti uniós fenntarthatósági kritériumoknak és az (EU) 2018/841 rendeletnek ⁽¹⁰⁰⁾ megfelelően;
- b) a támogatási programok a 70.a) pont szerinti egy vagy több technológiára korlátozódhatnak, de nem foglalhatnak magukban semmilyen mesterséges korlátozást vagy megkülönböztetést (ideértve a licencek, engedélyek vagy koncessziók odaítélését is, amennyiben ez szükséges), mint például a projektek mérete, a helyszín vagy a regionális szempontok, vagy a 70.a) pontban említett technológiák valamelyikén belüli nagyon specifikus technológiák (a) típusai szerinti korlátozást;
- c) a támogatást közvetlen támogatások, visszafizetendő előlegek, hitelek, garanciák vagy adókedvezmények formájában nyújtják;
- d) a támogatást becsült volumennel és költségvetéssel rendelkező program keretében nyújtják;

⁽⁹⁸⁾ COM(2022) 230 final, 2022. május 18.

⁽⁹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

⁽¹⁰⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználat, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 1. o.).

- e) a támogatást legkésőbb 2023. december 31-ig nyújtják, és a létesítményeket a támogatás odaítélésének időpontjától számított 30 hónapon belül vagy – a tengeri szélérőművek, valamint a megújuló hidrogént hasznosító létesítmények esetében – 36 hónapon belül be kell fejezni és üzembe kell helyezni. E határidők be nem tartása esetén az odaítélt támogatási összeg 5 %-át vissza kell fizettetni vagy azt a késedelem első 3 hónapját követően havonta 5 %-kal, majd hat hónapos késedelmet követően havonta 10 %-kal csökkenteni kell, kivéve, ha a késedelem a támogatás kedvezményezettjén kívül álló tényezőknek tudható be, amelyeket a támogatás odaítélésekor észszerűen nem lehetett előre látni ⁽¹⁰¹⁾;
- f) amennyiben a támogatást folyamatban lévő támogatási kifizetésekre vonatkozó szerződések formájában nyújtják, e szerződések időtartama legfeljebb 20 év lehet attól az időponttól számítva, amikor a támogatott létesítmény a működését megkezdi;
- g) a támogatást versenyztetéses ajánlattételi eljárás keretében nyújtják, amely nyílt, egyértelmű, átlátható és megkülönböztetésmentes, és olyan előzetesen meghatározott objektív kritériumokon alapul, amelyek minimálisra csökkentik a stratégiai ajánlattétel kockázatát. Az ajánlatok rangsorolásához használt összes kiválasztási kritérium legalább 70 %-át környezetvédelmi egységenkénti ⁽¹⁰²⁾ támogatás, illetve az energiaki-bocsátási vagy az energiakapacitási egységenkénti támogatás formájában kell meghatározni;
- h) a versenyztetéses ajánlattételi eljárás nem kötelező, ha a támogatást adókedvezmény formájában nyújtják, amennyiben azt azonos módon nyújtják az ugyanabban a gazdasági ágazatban működő valamennyi olyan támogatható vállalkozás számára, amely a támogatási intézkedés céljai vagy célkitűzései tekintetében azonos vagy hasonló ténybeli helyzetben van. Ezen túlmenően nem kötelező a versenyztetéses ajánlattételi eljárás lefolytatása, ha a vállalkozásonként és projektenként nyújtott támogatás nem haladja meg a 25 millió EUR-t, és a támogatás kedvezményezettjei az alábbiak szerint meghatározott kis projektek:
- i. villamosenergia-termelés, villamosenergia- vagy hőtárolás esetében – legfeljebb 1 MW beépített kapacitású projektek;
 - ii. hőtermelő és gáztermelő technológiák esetében – legfeljebb 1 MW vagy annak megfelelő beépített kapacitású projektek;
 - iii. a megújuló hidrogén termelése esetében – legfeljebb 3 MW vagy annak megfelelő beépített kapacitású projektek;
 - iv. hulladékból és maradékanyagokból előállított biogáz- és biometán termelése esetében – legfeljebb 25 000 tonna/év beépített kapacitású projektek;
 - v. a 100 %-ban kkv-k tulajdonában lévő vagy megújulóenergia-közösségek által kidolgozott projektek esetében – legfeljebb 6 MW beépített kapacitású projektek;
 - vi. a 100 %-ban kis- és mikrovállalkozások vagy megújulóenergia-közösségek tulajdonában lévő, kizárólag szélenergia-termelésre vonatkozó projektek esetében – 18 MW vagy annál kisebb beépített kapacitású projektek.

Amennyiben a kisprojekteknek nyújtott támogatást nem versenyztetéses ajánlattételi eljárás keretében nyújtják, a támogatási intenzitás nem haladhatja meg a teljes beruházási költség 45 %-át. A támogatási intenzitás kisvállalkozásoknak nyújtott támogatás esetében 20 százalékponttal, középvállalkozásoknak nyújtott támogatás esetében pedig 10 százalékponttal növelhető;

- i) annak érdekében, hogy az ajánlattételi eljárás tényleges versenyt eredményezzen, meg kell határozni az eljárás tárgyát képező kapacitás vagy termelés mennyiségét. A tagállamnak hitelt érdemlően bizonyítania kell, hogy az eljárás tárgyát képező mennyiség megfelel a potenciális projektajánlatoknak. Ez történhet korábbi árverésekre vagy a nemzeti energia- és klímatervben ⁽¹⁰³⁾ szereplő technológiai célokra történő hivatkozással, illetve a túl kevés ajánlattevőre tervezett ajánlattételi eljárás kockázata esetén alkalmazandó védintézkedési mechanizmus bevezetésével. A túl kevés ajánlattevőre tervezett versenyztetéses ajánlattételi eljárások ismétlődő előfordulása esetén a tagállamnak korrekciós intézkedéseket kell bevezetnie az ugyanazon technológiára vonatkozóan a Bizottságnak bejelentett jövőbeli programok tekintetében;

⁽¹⁰¹⁾ E tényezők közé tartozhat például a lakosság világiárvány miatti kötelező elszigetelése, vagy a projektekhez szükséges berendezések ellátási láncában bekövetkező zavarok. Mindazonáltal a projektekhez szükséges engedélyek beszerzésének késedelmé nem tartozik ide.

⁽¹⁰²⁾ Például EUR/tonna szén-dioxid-csökkentés.

⁽¹⁰³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

- j) a támogatást úgy kell kialakítani, hogy megőrizze a hatékony működési ösztönzőket és árjelzéseket. A támogatást továbbá úgy kell megtervezni, hogy az lehetővé tegye a rendkívüli bevétel kezelését, még a rendkívül magas villamosenergia- vagy gázárak időszakában is, például egy előzetesen meghatározott visszakövetelési mechanizmus bevezetésével vagy kétirányú kompenzációs különbözeti szerződés⁽¹⁰⁴⁾ formájában nyújtott támogatással;
 - k) amennyiben a támogatást megújuló hidrogén előállításához nyújtják, a tagállamnak biztosítania kell, hogy a hidrogént megújuló energiaforrásokból állítják elő az (EU) 2018/2001 irányelvben a nem biológiai eredetű, folyékony vagy gáznemű, megújuló energiaforrásokból származó, közlekedési célú üzemanyagokra vonatkozóan meghatározott módszertannal összhangban;
 - l) az ezen intézkedés keretében nyújtott támogatás nem kombinálható más, ugyanazon elszámolható költségekhez nyújtott támogatással;
 - m) támogatás olyan beruházásokhoz nyújtható, amelyek esetében a munkálatok 2022. július 20-át követően kezdődtek meg; a 2022. július 20. előtt megkezdett projektek esetében akkor nyújtható támogatás, ha az a beruházás hatókörének jelentős felgyorsítása vagy kiterjesztése érdekében szükséges. Ilyen esetben csak a felgyorsítást célzó intézkedésekhez vagy a hatókör bővítéséhez kapcsolódó többletköltségek támogathatók;
 - n) a támogatásnak arra kell ösztönöznie a kedvezményezettet, hogy végrehajtsa egy olyan beruházást, amelyet a támogatás nélkül nem, vagy csak korlátozott mértékben vagy más módon hajtana végre. A Bizottság úgy véli, hogy tekintettel azokra a rendkívüli gazdasági kihívásokra, amelyekkel a vállalkozásoknak a jelenlegi válság miatt szembe kell nézniük, általában véve az a helyzet, hogy támogatás hiányában a kedvezményezettek változtatás nélkül folytatnák tevékenységüket, feltéve, hogy a tevékenységük változtatás nélküli folytatása nem jelenti az uniós jog megsértését;
 - o) a tagállamnak biztosítania kell a jelentős károkozás elkerülését célzó elv betartását.
- (71) A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinti a meglévő létesítmények maximális kapacitásának további beruházások végrehajtása nélkül történő növelésére irányuló támogatást, ha teljesülnek a következő feltételek:
- a) a meglévő létesítmény 2022. október 1-je előtt csatlakozik a hálózathoz, és részesült a Bizottság által az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján jóváhagyott támogatásban, vagy mentesül a bejelentési kötelezettség alól;
 - b) a támogatás a meglévő létesítmények maximális kapacitásának létesítményenként legfeljebb 1 MW-tal vagy azzal egyenértékű mértékben való, további beruházások végrehajtása nélkül történő növeléséhez szükséges;
 - c) a támogatást 2023. december 31-ig nyújtják, és a támogatási intézkedés keretében nyújtott támogatás esetében a támogatható időszak legkésőbb 2023. december 31-ig tart;
 - d) a támogatás megfelel a 70.a), 70.b), 70.c), 70.d), 70.j) és 70.k) pontban meghatározott követelményeknek;
 - e) az ezen intézkedés keretében nyújtott támogatás nem kombinálható más, ugyanazon többletkapacitáshoz nyújtott támogatással;

2.6. Az ipari termelési folyamatok villamosítás és/vagy megújuló és bizonyos feltételeknek megfelelően, villamos energiával előállított hidrogén használata révén történő dekarbonizációjához és az energiahatékonysági intézkedésekhez nyújtott támogatás

- (72) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében rendelkezésre álló lehetőségek mellett az ipari tevékenységek – különösen villamosítás útján, valamint megújuló és a 73.h) pontban említett feltételeknek megfelelően, villamos energiával előállított hidrogént használó technológiák alkalmazásával történő – dekarbonizációjára, valamint az ipari energiahatékonysági intézkedésekre irányuló beruházások megkönnyítését célzó állami támogatások az Ukrajna elleni orosz katonai agresszióval összefüggésben az importált fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésére irányuló megfelelő, szükséges és célzott megoldás részét képezik. Tekintettel arra, hogy az ilyen beruházások mielőbbi végrehajtása érdekében e folyamatot sürgősen fel kell gyorsítani, indokolt bizonyos egyszerűsítések bevezetése.

⁽¹⁰⁴⁾ A kompenzációs különbözeti szerződés feljogosítja a kedvezményezettet a fix „kötési” ár és a kibocsátási egységenkénti referenciaár – például piaci ár – különbségével megegyező összegű kifizetésre. A kompenzációs különbözeti szerződéseknek része lehet a kedvezményezettek általi visszafizetés az adófizetők vagy a fogyasztók számára az olyan időszakokra, amikor a referenciaár meghaladja a kötési árat.

- (73) A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinti az olyan beruházásokhoz nyújtott támogatást, amelyek i. a jelenleg energiaforrásként vagy nyersanyagként a fosszilis tüzelőanyagokra támaszkodó ipari tevékenységekből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás jelentős csökkentését, vagy ii. az ipari tevékenységek és folyamatok energiafogyasztásának jelentős csökkentését eredményezik, feltéve, hogy az alábbi feltételek mindegyike teljesül:
- a) a támogatást becsült költségvetéssel rendelkező program keretében nyújtják;
 - b) a vállalkozásonként nyújtható maximális egyedi támogatási összeg elvben nem haladhatja meg az ilyen programra rendelkezésre álló teljes költségvetés 10 %-át. A Bizottság – amennyiben a tagállam megfelelő indokolást nyújt be számára erre vonatkozóan – elfogadhat olyan programokat is, amelyek keretében a program számára rendelkezésre álló teljes költségvetés 10 %-át meghaladó egyedi támogatási összegek nyújthatók;
 - c) a támogatást közvetlen támogatások, visszafizetendő előlegek, hitelek, garanciák vagy adókedvezmények formájában nyújtják;
 - d) a beruházásnak ⁽¹⁰⁵⁾ lehetővé kell tennie a kedvezményezett számára, hogy végrehajtsa az alábbiak egyikét vagy mindkettőt:
 - i. a támogatást megelőző helyzethez képest legalább 40 %-kal csökkenti a jelenleg energiaforrásként vagy alapanyagként fosszilis tüzelőanyagokra támaszkodó ipari létesítményéből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátást a termelési folyamatok villamosítása révén, vagy megújuló és az alábbi 73.h) pont feltételeinek megfelelően, villamos energiával előállított hidrogén fosszilis tüzelőanyagok helyettesítésére történő felhasználásával; az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének ellenőrzése céljából a biomassa égetéséből származó tényleges kibocsátásokat is figyelembe kell venni ⁽¹⁰⁶⁾;
 - ii. a támogatást megelőző helyzethez képest legalább 20 %-kal csökkenti az ipari létesítmények energiafogyasztását a támogatott tevékenységekkel kapcsolatban ⁽¹⁰⁷⁾;
 - e) a kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) hatálya alá tartozó tevékenységekhez kapcsolódó beruházások tekintetében a támogatás azt eredményezi, hogy a kedvezményezett létesítmény üvegházhatásúgáz-kibocsátása az (EU) 2021/447 bizottsági végrehajtási rendeletben ⁽¹⁰⁸⁾ az ingyenes kiosztásra vonatkozóan meghatározott referenciaértékek alá csökken;
 - f) a támogatás nem használható fel a kedvezményezett teljes termelési kapacitása növelésének finanszírozására;
 - g) amennyiben a támogatást megújuló hidrogén használatával történő ipari dekarbonizációra irányuló beruházáshoz nyújtják, a tagállamnak biztosítania kell, hogy a felhasznált hidrogént megújuló energiaforrásokból állítják elő az (EU) 2018/2001 irányelvben a nem biológiai eredetű, folyékony vagy gáznemű, megújuló energiaforrásokból származó, közlekedési célú üzemanyagokra vonatkozóan meghatározott módszertannal összhangban;
 - h) támogatás nyújtható olyan ipari dekarbonizációs beruházáshoz is, amely villamos energiából előállított hidrogén felhasználásával jár az alábbi esetek egyikében:
 - i. a hidrogént csak olyan órákban állítják elő, amikor azon ajánlattételi övezet marginális termelőegysége, ahol az elektrolizátor található a villamosenergia-fogyasztáskor a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszakokban, zöld villamosenergia-termelő létesítmény. Az olyan órákban előállított hidrogént, amikor egy megújuló villamos energiát termelő létesítmény az ajánlattételi övezet azon marginális termelőegysége, amelyben az elektrolizátor található a villamosenergia-fogyasztáskor a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszakokban, és amelyet a 73.g) pont értelmében már megújuló hidrogénként már elszámoltak, nem lehet másodszor figyelembe venni e szakasz alapján.

⁽¹⁰⁵⁾ Az olyan beruházásokhoz nyújtott támogatás, amelyek célja a közvetlen üvegházhatásúgáz-kibocsátás vagy az energiafogyasztás csökkentése, beleértve az e közlemény 73.d) pontjában meghatározott küszöbérték alatti támogatásokat is, mentesülhet a bejelentési kötelezettség alól, feltéve, hogy tiszteletben tartják az általános csoportmentességi rendeletben foglalt szabályokat.

⁽¹⁰⁶⁾ A közvetlen üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését a támogatási kérelmet megelőző öt év közvetlen üvegházhatásúgáz-kibocsátása alapján kell mérni (éves átlagos kibocsátás).

⁽¹⁰⁷⁾ Az energiafogyasztás csökkenését a támogatási kérelmet megelőző öt év energiafogyasztása alapján kell mérni (éves átlagos fogyasztás).

⁽¹⁰⁸⁾ A Bizottság (EU) 2021/447 végrehajtási rendelete (2021. március 12.) a kibocsátási egységek 2021 és 2025 közötti időszakot érintő ingyenes kiosztásának alapjául szolgáló, a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10a. cikkének (2) bekezdése szerinti felülvizsgált referenciaértékek meghatározásáról (HL L 87., 2021.3.15., 29. o.).

- ii. alternatív megoldásként a hidrogént hálózatból származó villamos energiából állítják elő, és az elektrolizátor hidrogéntermeléséhez kapcsolódó kihasználási időtartam egyenlő azon órák számával vagy azoknál kevesebb, amelyekre vonatkozóan az ajánlattételi övezetben a villamos energia határárát zöld energiát előállító létesítmények határozták meg; E szakasz alapján nem lehet másodszor figyelembe venni azt a hidrogént, amelyet olyan teljes terhelési óraszámra állítottak elő, amely egyenlő azon órák számával vagy azoknál kevesebb, amelyekre vonatkozóan az ajánlattételi övezetben a megújuló villamos energiát előállító létesítmények határozták meg a villamos energia határárát, és amelyet a 73.g) pont értelmében már megújuló hidrogénként már elszámoltak;
- iii. alternatív megoldásként a tagállamnak biztosítani kell, hogy a felhasznált villamosenergia-alapú hidrogén a 94 g CO₂eq/MJ fosszilisüzemanyag-komparátorhoz viszonyítva legalább 70 %-os üvegházhatásúgáz-kibocsátás-megtakarítást eredményezzen a teljes életciklusra számítva, és fosszilis tüzelőanyagoktól mentes forrásokból származzon. A villamos energiához rendelt üvegházhatásúgáz-kibocsátás kiszámításának módszere nem vezethet a fosszilis tüzelőanyagok fogyasztásának növekedéséhez, összhangban a REPowerEU célkitűzéseivel. E szakasz alkalmazásában kizárólag az előállított hidrogénnek a zöld villamosenergiát termelő erőművekből származó villamos energia átlagos részarányának megfelelő, két évvel korábbi átlagos, a termelés szerinti országban fennálló részaránya vehető figyelembe. Az e ponttal összhangban előállított hidrogén részaránya, amely megfelel a termelés szerinti ország megújuló villamosenergiát termelő erőműveiből származó villamos energia adott év előtt két évvel mért átlagos részarányának, e szakasz alapján nem számolható el második alkalommal, amennyiben azt a 73.g) pont értelmében megújuló hidrogénként már elszámolták;
- i) a támogatást legkésőbb 2023. december 31-ig nyújtják, azzal a feltétellel, hogy a beruházás által finanszírozott létesítmény vagy berendezés a támogatás odaítélésének időpontjától számított 30 hónapon belül, vagy a megújuló és a 73.h) pontban foglalt feltételeknek megfelelő megújuló és villamos energiával előállított hidrogén használatát magában foglaló beruházások esetében a támogatás odaítélésének időpontját követő 36 hónapon belül teljes körűen működésbe lép. A befejezésre és a működésbe helyezésre vonatkozó határidő be nem tartása esetén az odaítélt támogatási összeg 5 %-át vissza kell fizetni vagy azt a késedelem első három hónapját követően havonta 5 %-kal, majd hat hónapos késedelmet követően havonta 10 %-kal csökkenteni kell, kivéve, ha a késedelem a támogatás kedvezményezettjén kívül álló tényezőknek tudható be, amelyeket a támogatás odaítélésekor észszerűen nem lehetett előre látni⁽¹⁰⁹⁾. A befejezésre és a működésbe helyezésre vonatkozó határidő betartása esetén a visszafizetendő előlegek formájában nyújtott támogatás vissza nem térítendő támogatássá alakítható; a határidő túllépése esetén a visszafizetendő előlegeket a támogatás nyújtásának időpontjától számított öt éven belül, egyenlő éves részletekben vissza kell fizetni;
- j) támogatás olyan beruházásokhoz nyújtható, amelyek esetében a munkálatok 2022. július 20-át követően kezdődtek meg; a 2022. július 20. előtt megkezdett projektek esetében akkor nyújtható támogatás, ha az a beruházás hatókörének jelentős felgyorsítása vagy kiterjesztése érdekében szükséges. Ilyen esetben csak a felgyorsítást célzó intézkedésekhez vagy a hatókör bővítéséhez kapcsolódó többletköltségek támogathatók;
- k) nem nyújtható támogatás pusztán azért, mert az adott projekt megfelel az alkalmazandó uniós szabványoknak⁽¹¹⁰⁾;
- l) a támogatásnak arra kell ösztönöznie a kedvezményezettet, hogy végrehajtsa egy olyan beruházást, amelyet a támogatás nélkül nem, vagy csak korlátozott mértékben vagy más módon hajtana végre. A Bizottság úgy véli, hogy tekintettel azokra a rendkívüli gazdasági kihívásokra, amelyekkel a vállalkozásoknak a jelenlegi válság miatt szembe kell nézniük, általában véve az a helyzet, hogy támogatás hiányában a kedvezményezettek változtatás nélkül folytatnák tevékenységüket, feltéve, hogy a tevékenységük változtatás nélküli folytatása nem jelenti az uniós jog megsértését;
- m) az elszámolható költségek a támogatott projekt költségei és a beruházás élettartama alatt a támogatás hiányában fennálló helyzethez képest elért költségmegtakarítások vagy többletbevételek közötti különbségnek felelnek meg;

⁽¹⁰⁹⁾ E tényezők közé tartozhat például a lakosság világlárvány miatti kötelező elszigetelése, vagy a projektekhez szükséges berendezések ellátási láncában bekövetkező zavarok. Mindazonáltal a projektekhez szükséges engedélyek beszerzésének késedelmé nem tartozik ide.

⁽¹¹⁰⁾ A „2022. évi iránymutatás az éghajlatvédelmi, a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról” című bizottsági közlemény (HL C 80., 2022.2.18., 1. o.) 19. pontjának 89. alpontjában foglaltak szerint.

- n) a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 40 %-át. A támogatási intenzitás közép- és nagyvállalkozásoknak nyújtott támogatás esetében 10 százalékponttal, kisvállalkozásoknak nyújtott támogatás esetében pedig 20 százalékponttal növelhető. Ezen túlmenően a támogatási intenzitás 15 százalékponttal növelhető azon beruházások esetében, amelyek a közvetlen üvegházhatásúgáz-kibocsátást legalább 55 %-kal vagy az energiafogyasztást legalább 25 %-kal csökkentik a beruházást megelőző helyzethez képest ⁽¹¹¹⁾;
- o) a 73.m) és 73.n) pontban meghatározott követelmények alternatívájaként a beruházási támogatás versenyztetéses ajánlattételi eljárás keretében is nyújtható, amely nyílt, egyértelmű, átlátható és megkülönböztetésmentes, és olyan előzetesen meghatározott objektív kritériumokon alapul, amelyek minimálisra csökkentik a stratégiai ajánlattétel kockázatát. Az ajánlatok rangsorolásához használt összes kiválasztási kritérium legalább 70 %-át környezetvédelmi egységenkénti támogatás formájában kell meghatározni (például EUR/tonna széndioxid-csökkentés vagy EUR/megtakarított energiaegység). Az ajánlattételi eljárás költségvetésének kötelező érvényű korlátot kell képeznie annyiban, hogy várhatóan nem minden ajánlattevő részesül támogatásban;
- p) a támogatási programot úgy kell megtervezni, hogy az – még a rendkívül magas villamosenergia- vagy gázárak időszakaiban is – lehetővé tegye a rendkívüli bevétel kezelését, egy előzetesen meghatározott visszakövetelési mechanizmus bevezetésével;
- q) az e szakasz szerinti támogatás nem kombinálható más, ugyanazon elszámolható költségekhez nyújtott támogatással.

2.7. A villamosenergia-fogyasztás további csökkentéséhez nyújtott támogatás

- (74) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontján alapuló meglévő, valamint az e közleményben meghatározott lehetőségeken túl az ideiglenes támogatásra lehet szükség a villamosenergia-fogyasztásnak az (EU) 2022/1854 rendelet ⁽¹¹²⁾ 3. és 4. cikke szerinti csökkentésének megvalósításához. Ez a támogatás segíthet enyhíteni a villamosenergia-árak rendkívüli emelkedését azáltal, hogy csökkenti a (jelenleg gázon alapuló) drágább villamosenergia-termelési technológiák fogyasztását. Ezért ugyanilyen fontos a villamosenergia-fogyasztás csökkentésére irányuló meglévő ösztönzők fenntartása és az (EU) 2022/1369 rendeletben ⁽¹¹³⁾ meghatározott gázkereslet-csökkentési célokkal való összhang biztosítása. Tekintettel a tagállamok közötti különbségekre, iránymutatásra van szükség annak biztosításához, hogy a rugalmasságnak keretet adjanak olyan kritériumok, amelyek célja az egyenlő versenyfeltételek biztosítása és az egységes piac integritásának megőrzése.
- (75) A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinti a villamosenergia-fogyasztás csökkentéséhez nyújtott támogatást, ha a következő kritériumok mindegyike teljesül:
- a) a támogatás csak akkor nyújthat pénzügyi ellentételezést, ha a kompenzációt a 75.e) pontban említett versenyztetéses ajánlattételi eljárás nélkül az adott órában várható fogyasztáshoz képest el nem fogyasztott (kontrafaktuális) további villamos energia után fizetik ki („további fogyasztáscsökkentés”). A további fogyasztáscsökkentés meghatározásához különböző módszerek alkalmazhatók. Annak biztosítása érdekében, hogy csak további keresletcsökkentésre nyújtsanak támogatást, a tagállamoknak általában figyelembe kell venniük a magasabb energiaárak ösztönző erejét, az egyéb támogatási kifizetésekből és programokból származó ösztönzőket, az időjárási körülményeket és a rendszer kijátszásának kockázatát.
- b) a támogatást úgy kell kialakítani, hogy az elsősorban az (EU) 2022/1854 rendelet ⁽¹¹⁴⁾ 3. és 4. cikkében meghatározott villamosenergiafogyasztás-csökkentési cél eléréséhez járuljon hozzá. Ha a támogatást úgy alakították ki, hogy meghaladja a célokat, a tagállamnak bizonyítania kell, hogy a támogatásból eredő további előnyök (például az energiarendszer alacsonyabb költségei vagy a gázfogyasztás csökkenése) a belső piac megőrzése mellett a gazdaság súlyos zavarának orvoslásához szükségesek ⁽¹¹⁵⁾ és azzal arányosak;

⁽¹¹¹⁾ A közvetlen üvegházhatásúgáz-kibocsátás vagy energiafogyasztás csökkenését a támogatási kérelmet megelőző öt év átlagos közvetlen üvegházhatásúgáz-kibocsátása vagy energiafogyasztása alapján kell mérni (éves átlagos kibocsátás/fogyasztás).

⁽¹¹²⁾ A Tanács (EU) 2022/1854 rendelete (2022. október 6.) a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról (HL L 261L, 2022.10.7., 1. o.).

⁽¹¹³⁾ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.).

⁽¹¹⁴⁾ A Tanács (EU) 2022/1854 rendelete (2022. október 6.) a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról (HL L 261L, 2022.10.7., 1. o.).

⁽¹¹⁵⁾ Az ilyen támogatás általában akkor tekinthető szükségesnek, ha hozzájárul a gázfogyasztás csökkentéséhez.

- c) a támogatást becsült volumennel és költségvetéssel rendelkező program keretében kell nyújtani;
- d) a támogatás különböző formákban nyújtható, beleértve a közvetlen támogatásokat, a kölcsönöket és a garanciákat;
- e) a támogatást versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében kell nyújtani, amely nyílt, egyértelmű, átlátható és megkülönböztetésmentes, és olyan előzetesen meghatározott objektív kritériumokon alapul, amelyek minimálisra csökkentik a stratégiai ajánlattétel kockázatát. Amennyiben fennáll a túlkompensáció kockázata, a támogatást úgy kell megtervezni, hogy lehetővé tegye a rendkívüli bevételek kezelését, például egy előzetesen meghatározott visszakövetelési mechanizmus bevezetésével;
- f) a versenyeztetési ajánlattételi eljárás(ok)nak elvben nyitottnak kell lennie/lenniük a fogyasztás további csökkentésének valamennyi lehetséges módja előtt, különösen:
- a villamosenergia-fogyasztást megváltoztató vagy azt elkerülő fogyasztók;
 - otthoni tárolás a fogyasztás csúcsidőben történő csökkentése érdekében (kivéve, ha a támogatás nem vezetne további fogyasztáscsökkenéshez); valamint
 - otthoni villamosenergia-termelő eszközök, amelyek nem használnak gázt tüzelőanyagként. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy kizárják az egyéb fosszilis tüzelőanyagokon alapuló termelést;
- g) ami a 75.f) pontot illeti, a programok a kedvezményezettek egy vagy több kategóriájára korlátozhatók az alábbi körülmények egyike esetén:
- amennyiben a potenciális kedvezményezettek által nyújtható szolgáltatások jellemzői (pl. időtartam, aktiválás gyakorisága) közötti különbségek miatt az egy MWh-ra jutó ajánlatok nem tekinthetők összehasonlíthatónak;
 - amennyiben a tagállamok bizonyítani tudják a Bizottságnak, hogy a verseny nem torzulna indokolatlanul; vagy
 - az időben történő végrehajtás biztosítása érdekében (pl. a meglévő rendszerek kiterjesztése révén);
- A rendszerek semmilyen esetben sem tartalmazhatnak mesterséges korlátozást vagy megkülönböztetést. Az (EU) 2019/944 irányelv ⁽¹¹⁶⁾ 17. cikkével összhangban a rendszerek nem korlátozódhatnak indokolatlanul konkrét ügyfelekre vagy ügyfélcsoportokra, így aggregátorokra sem;
- h) a versenyeztetési ajánlattételi eljárás(ok)ban való részvételre vonatkozó jogosultsági feltételeknek átláthatónak, objektívnak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. A kedvezményezetteknek már megfelelő fogyasztásmérő berendezéssel ⁽¹¹⁷⁾ kell rendelkezniük, vagy kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy a további fogyasztáscsökkentés teljesítése előtt beépítik azt. Az adminisztráció egyszerűsítése érdekében alkalmazható a kedvezményezettek minimális ajánlattételi mennyiségére vonatkozó követelmény; ebben az esetben az elérendő minimális ajánlattételi mennyiség legfeljebb 10 MW-ban szabható meg, és meg kell engedni a küszöbérték eléréséhez szükséges aggregálást;
- i) annak érdekében, hogy a kedvezményezettek pontosan árazhassák ajánlataikat, egyértelmű és objektív kritériumokat kell meghatározni, és le kell írni, hogy mikor aktiválják a kedvezményezett további fogyasztáscsökkentését. Ugyanakkor szükség lehet megfelelő biztosítékok bevezetésére – például az aktiválás randomizációjára – annak érdekében, hogy ne alakuljanak ki a rendszer kijátszására ösztönző tényezők, mint például a kontrafaktuális helyzetek mesterséges felfújása;
- j) a gázfogyasztásra gyakorolt negatív következmények elkerülése érdekében a kedvezményezetteknek kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy a villamosenergia-fogyasztásuk további csökkentése nem eredményezi teljes gázfogyasztásuk növekedését. Ezen túlmenően a csúcsidőszakokban a villamosenergia-fogyasztás csökkentésére irányuló támogatás esetében annak érdekében, hogy a villamos energia csúcsidőszakraól csúcsidőszakraon kívülre ⁽¹¹⁸⁾ történő áthelyezése előnyöket biztosítson, elkerülve ugyanakkor a teljes villamosenergia-fogyasztás csökkentésére vonatkozó cél elérésének akadályozását, a kedvezményezetteknek kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy a kompenzált, csúcsidőszakban történő villamosenergia-fogyasztás csökkentésének legfeljebb 150 %-át használják fel csúcsidőn kívüli fogyasztásként;

⁽¹¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (átdolgozás) (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

⁽¹¹⁷⁾ azaz olyan fogyasztásmérővel, amely külön méri az energiaszámítást azokban az időszakokban, amikor csökkenteni kell a keresletet.

⁽¹¹⁸⁾ a „csúcsidőn kívüli” időszakot úgy kell meghatározni, hogy általában elkerülhető legyen a villamosenergia-fogyasztás, amikor a villamosenergia-termelésre gázt használnak.

- k) a versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében a kedvezményezetteket a további fogyasztáscsökkentés legalacsonyabb egységköltsége (EUR/MWh vagy ennek megfelelő mutató ⁽¹¹⁹⁾) alapján kell kiválasztani. A tagállamok további objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes rangsorolási kritériumokat vezethetnek be az uniós környezetvédelmi célkitűzések megvalósításának támogatásához szükséges környezetbarátabb technológiák előmozdítása érdekében;
- l) az ellentételezést az egyes kedvezményezetteknek a ténylegesen elért további fogyasztáscsökkentés alapján kell nyújtani (szemben a kedvezményezett által vállalt további fogyasztáscsökkentéssel);
- m) a támogatás nem torzíthatja indokolatlanul a villamos energia belső piacának megfelelő működését. A tagállamok megnyithatják a támogatást a határokon átnyúló részvétel előtt;
- n) a kompenzált további fogyasztáscsökkentést az (EU) 2022/1854 rendelet ⁽¹²⁰⁾ vonatkozó cikke(i) alkalmazási időszakán belül vagy az e célokat meghaladó támogatás esetén 2023. december 31-ig kell elérni;
- o) a támogatás halmozható más állami támogatásokkal, feltéve, hogy – például a támogatás nyílt versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében történő odaítélésével – elkerülhető a túlkompensáció. Semmilyen esetben sem nyújtható támogatás olyan elszámolható költségekre, amelyeket más állami támogatási intézkedések már fedeznek.

3. NYOMON KÖVETÉS ÉS JELENTÉSTÉTEL

- (76) A tagállamoknak az e közlemény alapján nyújtott, 100 000 EUR-t meghaladó egyedi támogatásokra vonatkozó információkat ⁽¹²¹⁾, illetőleg az elsődleges mezőgazdasági és halászati ágazatban 10 000 EUR-t meghaladó támogatásokra vonatkozó információkat ⁽¹²²⁾ az adott támogatás nyújtásától számított 12 hónapon belül közzé kell tenniük az átfogó állami támogatási honlapon vagy a Bizottság vonatkozó adatbázisában ⁽¹²³⁾.
- (77) Az e közlemény 2.4. szakasza szerinti támogatási intézkedések esetében, amennyiben a vállalkozásonkénti támogatás teljes összege meghaladja az 50 millió EUR-t, a tagállamoknak programjukba bele kell foglalniuk azt a követelményt, amely szerint a kedvezményezettnek a támogatás odaítélésétől számított egy éven belül be kell nyújtania a támogatást nyújtó hatósághoz egy tervet, amely meghatározza, hogy a kedvezményezett hogyan fogja csökkenteni energiafogyasztásának szénlábnymót, vagy hogyan fogja végrehajtani az e közlemény 33. pontjában leírt, a környezetvédelemmel vagy az ellátás biztonságával kapcsolatos követelmények bármelyikét. Ez a fenti előírás 2023. január 1-jétől hatályos.
- (78) A tagállamoknak éves jelentéseket kell benyújtaniuk a Bizottságnak ⁽¹²⁴⁾.
- (79) A tagállamoknak részletes nyilvántartásokat kell vezetniük az e közlemény alapján nyújtott támogatásokról. A nyilvántartásokat, amelyek a feltételek betartásának megállapításához szükséges valamennyi információt tartalmaznak, a támogatás nyújtásától számítva 10 évig kell megőrizni, és kérésre be kell mutatni a Bizottságnak.
- (80) A Bizottság a támogatásnyújtást illetően további információkat kérhet különösen annak ellenőrzésére, hogy betartották-e a támogatási intézkedést jóváhagyó bizottsági határozat feltételeit.

⁽¹¹⁹⁾ például amikor a kedvezményezetteket kapacitásár (EUR/MW) alapján választják ki a fogyasztásnak egy adott óraszám alatt megvalósítandó csökkentésére. Ebben az esetben az órák számát előzetesen kell meghatározni.

⁽¹²⁰⁾ A Tanács (EU) 2022/1854 rendelete (2022. október 6.) a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról (HL L 261L, 2022.10.7., 1. o.).

⁽¹²¹⁾ Vagyis a 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet III. mellékletében és a 702/2014/EU bizottsági rendelet III. mellékletében előírt információkat. A visszafizetendő előlegek, a garanciák, a hitelek, az alárendelt kölcsönök és más támogatási formák esetében az alapul szolgáló eszköz névértékét kedvezményezettenként kell megadni. Az adó- és fizetési kedvezmények esetében az egyedi támogatás összegét tartományokban is meg lehet adni.

⁽¹²²⁾ Vagyis a 702/2014/EU bizottsági rendelet III. mellékletében és a 2014. december 16-i 1388/2014/EU bizottsági rendelet III. mellékletében előírt információkat. A visszafizetendő előlegek, a garanciák, a hitelek, az alárendelt kölcsönök és más támogatási formák esetében az alapul szolgáló eszköz névértékét kedvezményezettenként kell megadni. Az adó- és fizetési kedvezmények esetében az egyedi támogatás összegét tartományokban is meg lehet adni.

⁽¹²³⁾ Az állami támogatások nyilvános átláthatósági adatbázisa, amely mindenki számára hozzáférhetővé teszi a tagállamok által az egyedi támogatásokról az állami támogatásokra vonatkozó európai átláthatósági követelményeknek megfelelően szolgáltatott adatokat, a következő internetcímen érhető el: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=hu>.

⁽¹²⁴⁾ HL L 140., 2004.4.30., 1. o.

(81) A Bizottság a közlemény végrehajtásának nyomon követése érdekében felkérheti a tagállamokat, hogy szolgáltatssanak összesített információkat az állami támogatási intézkedéseknek a jelenlegi válság és a kapcsolódó korlátozó intézkedések miatt a gazdaságban bekövetkezett komoly zavar megszüntetése érdekében történő felhasználásáról.

4. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

(82) A Bizottság ezt a közleményt 2022. október 28-tól alkalmazza. A Bizottság az ebben a közleményben foglalt rendelkezéseket alkalmazza a 2022. október 28-án bejelentett minden intézkedés esetében, valamint az említett nap előtt bejelentett intézkedések esetében is.

(83) Ez a közlemény a 2022. március 23-án ⁽¹²⁵⁾ elfogadott és 2022. július 20-án ⁽¹²⁶⁾ módosított ideiglenes válságkeret (a korábbi ideiglenes válságkeret) helyébe lép. Ez a korábbi ideiglenes válságkeret 2022. október 27-i hatállyal visszavonásra kerül.

(84) Összességében a korábbi ideiglenes válságkeret 2.1.–2.3. szakasza alapján nyújtott támogatás, valamint az e közlemény ugyanazon szakaszai alapján nyújtott támogatás egyetlen időpontban sem haladhatja meg az e közlemény vonatkozó szakaszaiban meghatározott támogatási felső határokat. Ami a 2.4. szakaszt illeti, a korábbi ideiglenes válságkeret alapján nyújtott támogatás és az e közlemény alapján nyújtott támogatás nem haladhatja meg az e közleményben ugyanarra a támogatható időszakra meghatározott támogatási felső határokat. A korábbi ideiglenes válságkeret 2.5. és 2.6. szakasza alapján nyújtott támogatás nem halmozható az e közlemény ugyanazon szakaszai alapján nyújtott támogatással, ha a támogatás ugyanazokat az elszámolható költségeket fedezi.

(85) A jogellenes állami támogatás értékelésére alkalmazandó szabályok megállapításáról szóló bizottsági közleménnyel ⁽¹²⁷⁾ összhangban a Bizottság ezt a közleményt a be nem jelentett támogatásokra is alkalmazza, amennyiben a támogatást 2022. október 28-én vagy az követően nyújtják.

(86) Minden más esetben a Bizottság a támogatás nyújtásakor hatályos ideiglenes válságkeretben meghatározott szabályokat fogja alkalmazni.

(87) A Bizottság 2023. december 31. előtt fontos versenyjogi vagy gazdasági megfontolások, továbbá a nemzetközi fejlemények alapján felülvizsgálja e közlemény minden szakaszát. Amennyiben ez segítséget jelent, a Bizottság további pontosításokat is adhat a konkrét kérdésekben általa alkalmazott megközelítéssel kapcsolatban.

(88) A Bizottság az érintett tagállamokkal szorosan együttműködve biztosítja, hogy az e közlemény hatálya alá tartozó intézkedések egyértelmű és hiánytalan bejelentését követően gyors értékelésre kerüljön sor. A tagállamoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot szándékaikról, és a lehető leghamarabb és legátfogóbban be kell jelenteniük az ilyen intézkedések meghozatalára irányuló terveiket. A Bizottság iránymutatást és segítséget nyújt a tagállamoknak ebben a folyamatban.

⁽¹²⁵⁾ HL C 131I., 2022.3.24., 1. o.

⁽¹²⁶⁾ HL C 280., 2022.7.21., 1. o.

⁽¹²⁷⁾ HL C 119., 2002.5.22., 22. o.

I. MELLÉKLET

Különösen érintett ágazatok és alágazatok ⁽¹⁾

	NACE-kód	Leírás
1	0510	Feketeszén-bányászat
2	0610	Kőolaj-kitermelés
3	0710	Vasércbányászat
4	0729	Színesfém érc bányászata
5	0891	Vegyí ásvány bányászata
6	0893	Sókitermelés
7	0899	Egyéb m.n.s. bányászat
8	1041	Olaj gyártása
9	1062	Keményítő, keményítőtermék gyártása
10	1081	Cukorgyártás
11	1106	Malátagyártás
12	1310	Textilszálak fonása
13	1330	Textilkikészítés
14	1395	Nem szőtt textília és termék gyártása (kivéve: ruházat)
15	1411	Bőrruházat gyártása
16	1621	Falemezgyártás
17	1711	Papíripari rostanyag gyártása
18	1712	Papírgyártás
19	1910	Kokszgyártás
20	1920	Kőolaj-feldolgozás
21	2011	Ipari gáz gyártása
22	2012	Színezék, pigment gyártása
23	2013	Egyéb szerves vegyi alapanyag gyártása
24	2014	Szerves vegyi alapanyag gyártása
25	2015	Műtrágya, nitrogénvegyület gyártása
26	2016	Műanyag-alapanyag gyártása
27	2017	Szintetikus kaucsuk-alapanyag gyártása
28	2060	Vegyí szál gyártása
29	2110	Gyógyszer-alapanyag-gyártás
30	2311	Síküveggyártás
31	2313	Öblösüveggyártás

(¹) A kibocsátásintenzitásuk és kereskedelmi intenzitásuk alapján felsorolt (al)ágazatok megfelelnek a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a kibocsátásáthelyezés kockázatának kitétt ágazatok és alágazatok 2021–2030-as időszakra történő meghatározása tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2019. február 15-i (EU) 2019/708 felhatalmazáson alapuló bizottsági határozatban (HL L 120., 2019.5.8., 20. o.) felsorolt ágazatoknak.

32	2314	Üvegszálgyártás
33	2319	Műszaki, egyéb üvegtermék gyártása
34	2320	Tűzálló termék gyártása
35	2331	Kerámiacsempe, -lap gyártása
36	2332	Égetett agyag építőanyag gyártása
37	2341	Háztartási kerámia gyártása
38	2342	Egészségügyi kerámia gyártása
39	2351	Cementgyártás
40	2352	Mész-, gipszgyártás
41	2399	M. n. s. egyéb nemfém ásványi termék gyártása
42	2410	Vas-, acél-, vasötvözet-alapanyag gyártása
43	2420	Acélcsőgyártás
44	2431	Hidegen húzott acélrúd gyártása
45	2442	Alumíniumgyártás
46	2443	Ólom, cink, ón gyártása
47	2444	Rézgyártás
48	2445	Egyéb nem vas fém gyártása
49	2446	Nukleáris fűtőanyag gyártása
50	2451	Vasöntés

	Prodcom-kód	Leírás
1	81221	Kaolin és egyéb kaolintartalmú agyag
2	10311130	Fagyasztott burgonya elkészítve vagy tartósítva (beleértve az olajban vagy részben olajban sült, majd lefagyasztott burgonyát is, kivéve az ecettel vagy ecetsavval készítettet)
3	10311300	Liszt, dara, pehely, granulátum és labdac (pellet) szárított burgonyából
4	10391725	Sűrített paradicsompüré vagy -krém
5	105122	Teljes tejpor
6	105121	Sovány tejpor
7	105153	Kazein
8	105154	Tejcukor és tejcukorszirup
9	10515530	Tejsavó és módosított tejsavó, por, granulátum vagy más szilárd alakban, sűrítve is, édesítőanyag hozzáadásával is
10	10891334	Sütőélesztő
11	20302150	Üvegesedő zománcok és mázak, engoba és hasonló készítmények a kerámiához, zománchoz vagy üveghez
12	20302170	Folyékony lüsterek és hasonló készítmények, üvegolvadék és egyéb üveg por, szemcse vagy pehely alakban
13	25501134	Közlőműtengely, vezérműtengely, forgattyústengely és forgattyú részei szabadalakító kovácsolással megmunkált vasból stb.

II. MELLÉKLET

Megfelelési táblázat

A 2022. március 23-án elfogadott és 2022. július 20-án módosított ideiglenes válságkeret		A jelen ideiglenes válságkeret	
Pontok	1–14.	Pontok	1–14.
Pont	14a.	Pont	15.
		Új pontok	16–17.
Pont	15.	Pont	18.
Pont	16.	Pont	19.
Pont	17.	Pont	20.
Pont	18.	Pont	21.
Pont	19.	Pont	22.
		Új pontok	23–24.
Pont	20.	Pont	25.
Pont	21.	Pont	26.
Pont	22.	Pont	27.
Pont	23.	Pont	28.
		Új pontok	29–32.
Pont	24.	Pont	33.
Pont	25.	Pont	34.
Pont	25.a)	Pont	35.
Pont	26.	Pont	36.
Pont	26.a)	Pont	37.
Pont	26b.	Pont	38.
Pont	26.c)	Pont	39.
Pont	26.d)	Pont	40.
Pont	27.	Pont	41.
Pont	28.	Pont	42.
Pont	29.	Pont	43.
Pont	30.	Pont	44.
Pont	31.	Pont	45.
Pont	32.	Pont	46.
Pont	33.	Pont	47.
Pont	34.	Pont	48.
Pont	35.	Pont	49.
Pont	36.	Pont	50.
Pont	37.	Pont	51.
Pont	38.	Pont	52.

Pont	39.	Pont	53.
Pont	40.	Pont	54.
Pont	41.	Pont	55.
Pont	42.	Pont	56.
Pont	43.	Pont	57.
Pont	44.	Pont	58.
Pont	45.	Pont	59.
Pont	46.	Pont	60.
Pont	47.	Pont	61.
		Új alpont	61.g)
Pont	47.g)	Pont	61.h)
Pont	47.h)	Pont	61.i)
Pont	48.	Pont	62.
Pont	49.	Pont	63.
Pont	50.	Pont	64.
Pont	51.	Pont	65.
Pont	52.	Pont	66.
Pont	53.	Pont	67.
		Új pont	68.
Pont	53.a)	Pont	69.
Pont	53.b)	Pont	70.
		Új pont	71.
Pont	53.c)	Pont	72.
Pont	53.d)	Pont	73.
		Új pontok	74–75.
Pont	54.	Pont	76.
		Új pont	77.
Pont	55.	Pont	78.
Pont	56.	Pont	79.
Pont	57.	Pont	80.
Pont	58.	Pont	81.
Pont	59.	Pont	82.
		Új pontok	83–86.
Pont	60.	Pont	87.
Pont	61.	Pont	88.